

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

«Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α΄ Κο 1,30)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΔ΄
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019
Ἄρ. Φύλ. 878

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο
Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητος
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534
Τεύχ. 878, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019

Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytrosis.gr
e-mail: apolytrosis@otenet.gr

Δ/ντής Συντάξεως:
Γεώργιος Μυτιληναίος
Άλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση,
καλλιτεχνική επιμέλεια:

«Χριστιανική Έλπίς»
Όρθόδοξη Αδελφότητα,
Φίλυρο Θεσ/νίκης
Τηλ.: 2310 677421

Έκτύπωση-Βιβλιοδεσία:
«Μέλισσα», Άσπροβάλτα
Τηλ.: 23970 23313

Έτήσια συνδρομή:

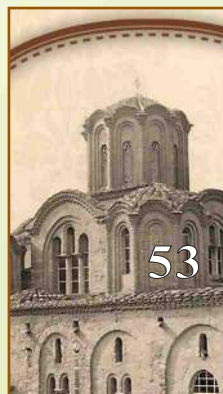
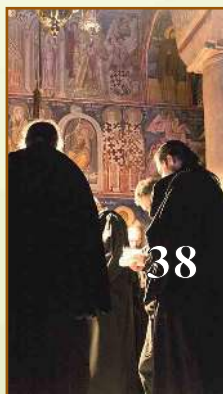
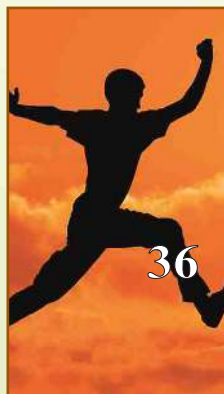
Έσωτερικοῦ: 10€ Έξωτερικοῦ: 35€
Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$
Καναδά: 50\$ Αὔστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:
6074010115324
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

Γιά τούς συνδρομητές
τοῦ ἔξωτερικοῦ
IBAN: GR 94 0171 0740 0060 7401
0115 324

Περιεχόμενα

Άπαιτούμενη ἐξήγηση	35
Πιστεύεις;.....	36
Humility - Πόσο μπορεῖ κάποιος νά κρύβει τή ζωή του;.....	38
Ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου σέ τέσσερις φάσεις	40
Ἡ ἁγία οἰκογένεια τοῦ ἁγίου Γρηγορίου (Β΄)	42
Εὐχαριστῶ, μητέρα!.....	44
Δημογραφικό: Ἐθνική αὐτοκτονία.....	46
Ὁ Σισανίου καί Σιατίστης Παῦλος	49
Ἐπίσκεψη Θεοῦ (διήγημα)	51
90 χρόνια Ἀποστολικῆς Διακονίας	53
Πατέρες καί διδάσκαλοι.....	55
Πνευματική - ἱεραποστολική δράση	57
Φιλανθρωπική δράση	60
Συνοδοιπόροι καί συμπαραστάτες.....	62
Φοιτητικό οἰκοτροφείο.....	65
Κοιμηθέντες ἐν Κυρίῳ	68

Απαιτούμενη εξήγηση

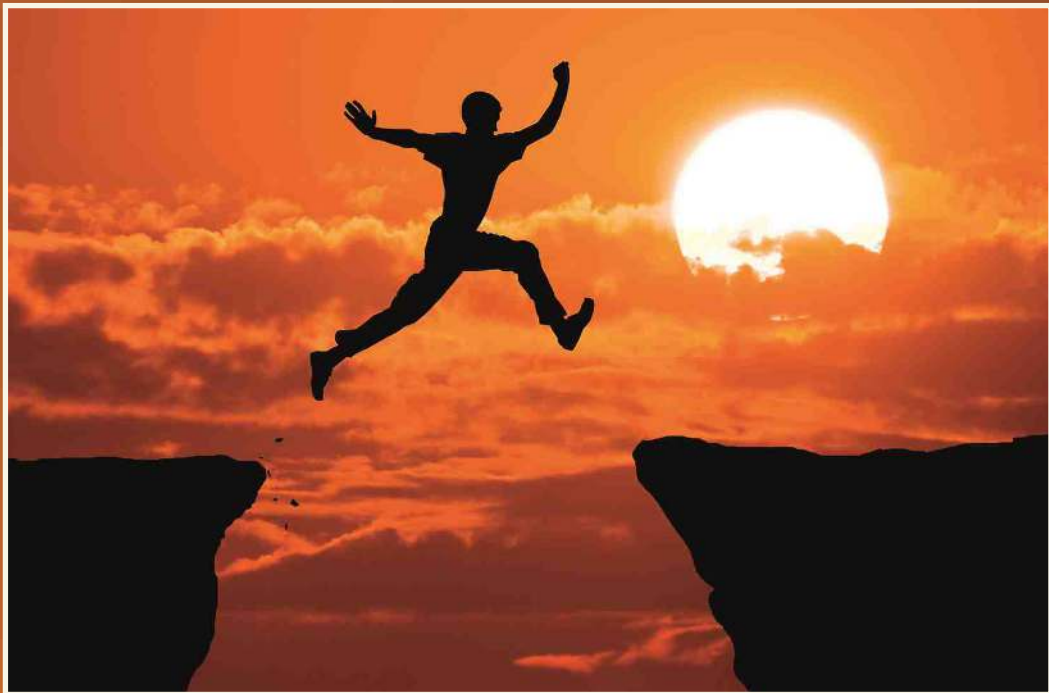
Τό τεύχος αυτό, φίλοι αναγνώστες, διαφέρει από τὰ ἄλλα. Ἔχει χαρακτήρα ἐπειαικό. Ἀφορμὴ μᾶς δίνει ἓνα γεγονός πού ἔλαβε χώρα στό τέλος τοῦ περασμένου ἔτους. Στίς 8 Δεκεμβρίου 2018, στήν κεντρική μας αἴθουσα, Πέλοπος 7, μέ μία σεμνή τελετή ἡ Ἀδελφότητα «Ἀπολύτρωσις» γιόρτασε τὰ ἐνενήντα χρόνια ζωῆς της.

Ἦταν, πράγματι, λαμπρή ἡ ἰδέα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου· τό εὐχαριστοῦμε καί ἀπό τή θέση αὐτή, ὅπως εὐχαριστοῦμε καί τούς νέους θεολόγους μας, οἱ ὅποιοι ὑλοποίησαν τήν ἰδέα. Ἐργάσθηκαν φιλότιμα γιά νά μᾶς παρουσιάσουν πτυχές ἀπό τήν ἐνενηντάχρονη ζωή τῆς Ἀδελφότητας. Ὅσοι παρακολογήσαμε τήν ἐκδήλωση ζήσαμε ἓναν ἀναβαπτισμό κι αὐτό τό βίωμα ἐπιθυμοῦμε νά μοιραστοῦμε μέ ὅλους ἐσᾶς πού διαβάζετε αὐτό τό περιοδικό.

Εὐστοχα λέχθηκε ὅτι «στίς ράγες τοῦ χρόνου ἡ μηχανή πάντα βρισκόταν στό πίσω μέρος, σπρώχνοντας μᾶλλον παρά τραβώντας». Ὅπωςδήποτε τό παρελθόν δέν μπορεῖ καί δέν πρέπει νά ἀγνοεῖται, καθόσον ἔχει καθοριστική σημασία τόσο γιά τό φευγαλέο παρόν ὅσο καί γιά τό ἄγνωστο καί ἀβέβαιο μέλλον. Μέ αὐτή τήν πεποίθηση εὐχαριστοῦμε τόν πανάγαθο Θεό, διότι μέσα σέ αὐτά τὰ ἐνενήντα χρόνια -παρά τίς ὁμολογούμενες ἀνθρώπινες ἀδυναμίες καί ἀτέλειες- κράτησε σταθερή στίς ψυχές τῶν ἀδελφῶν τήν πίστη στό ἅγιο ὄνομά του καί ἀμείωτη τήν ἀφοσίωση στήν ἀγία του Ἐκκλησία. Μέσ στή δική της ἀγκαλιά καί κάτω ἀπό τή δική της ὑπακοή ξεκίνησε τή ζωή της ἡ «Ἀπολύτρωσις»· μέ αὐτές τίς ἀρχές πολιτεύθηκε ἡ γενιά τῶν ἱδρυτῶν καί οἱ ἐπιγενόμενες μέχρι σήμερα καί ἔτσι θέλουμε νά συνεχίσουμε ὅσο ὁ Κύριος ἐπιτρέψει.

Βέβαια καί τῆς Ἀδελφότητας ἡ ζωή, ὅπως καί ὅλης τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Δομήτορός της, ἔγινε συχνά γιά τούς ἀνθρώπους «σημεῖον ἀντιλεγόμενον» (Λκ 2,34). Ἄλλοι τήν ἀμφισβήτησαν καί τήν πολέμησαν κι ἄλλοι τήν ἐμπιστεύθηκαν, τήν ἀγάπησαν καί συναγωνίσθηκαν μ' αὐτήν. Γιά ὅλα δοξάζουμε τόν πολυέλεο Κύριο καί τόν παρακαλοῦμε νά παρατείνει τό ἔλεός του.

Ἄν στά πράγματα τοῦ κόσμου τό πέρασμα τοῦ χρόνου ταυτίζεται μέ τό πάλιωμα καί τή φθορά, δέν ἰσχύει αὐτό στήν Ἐκκλησία. Ἐδῶ τό πέρασμα τοῦ χρόνου καταξιώνει τήν προσπάθεια καί δυναμώνει τήν ὁμολογία τῆς πίστεως. Σ' αὐτή τήν πίστη καί μέ αὐτό τό φρόνημα ἄς μᾶς κρατήσει ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἄχρι τοῦ τέλους. Εὐχεσθε!

ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ;

Πρόκειται για ένα κρίσιμο έρώτημα πού απευθύνεται σέ όλους μας. Πιστεύουμε; Πιστεύουμε αληθινά στον Ίησού Χριστό; Ή μήπως είμαστε Χριστιανοί έπειδή έτυχε νά γεννηθούμε μέσα σέ μία χριστιανική κοινότητα; Καί τί είναι τελικά πίστη;

Πίστη σημαίνει πεποίθηση, βεβαιότητα. Στην συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται για τήν βεβαιότητα πού έχει κάποιος ότι ο Ίησους Χριστός είναι ο Θεός πού έγινε άνθρωπος για νά σώσει τόν άνθρωπο. Ή πίστη αυτή δέν έχει σχέση μέ τίς αισθήσεις, μέσω τών οποίων γνωρίζουμε καί αντιλαμβανόμαστε τίς φυσικές αλήθειες. Είναι, θά μπορούσαμε νά πούμε, μία υπεραίσθηση, μέ τήν όποία ψηλαφούμε τήν μεταφυσική πραγματικότητα. Ο απόστολος Παύλος λέει χαρακτηριστικά ότι ή πίστη είναι «έλπιζομένων υπόστασις, πραγμάτων έλεγχος ού βλεπομένων» (Έβ 11,1). Αυτά δηλαδή πού έλπίζουμε ότι θά απολαύσουμε στον ουρανό καί δέν τά αγγίζουμε μέ τίς αισθήσεις μας, τά κρατούμε στά χέρια μας μέσω τής πίστης.

Ή υπεραίσθηση αυτή είναι υπόθεση πρωτίστως τής καρδιάς, όχι του νοῦ (πρβλ. Ρω 10,8-10). Αυτό σημαίνει ότι ή πίστη δέν στηρίζεται σέ μαθηματικές αποδείξεις άπ' αυτές πού ιδιάζουν στον νοῦ. Ή πίστη είναι ένα άλμα στό κενό, δέν στηρίζεται πουθενά. Αυτός πού πιστεύει στον Θεό υποτάσσεται σέ άλλου

είδους συλλογιστική, όχι στο τρίπτυχο πείραμα-παρατήρηση-μαθηματικός λογισμός.

Τό γεγονός αυτό, ότι δηλαδή ή πίστη δέν βασίζεται σέ αποδείξεις, είναι ή δικαιολογία πού επικαλούνται οί ἄπιστοι γιά τήν ἀπιστία τους. Θά ἦταν διατεθειμένοι, λένε, νά πιστέψουν, ἂν ή πίστη ἐλεγχόταν ἀπό τήν ἐπιστημονική ἔρευνα ή ἔστω συμφωνοῦσε μέ τήν λογική.

Γιά νά ἀρχίσουμε ἀπό τό τέλος, πρέπει νά τονίσουμε ὅτι ή πίστη δέν εἶναι ἀσύμβατη μέ τήν λογική. Ἡ πίστη στήν ὕπαρξη Θεοῦ δημιουργοῦ εἶναι ἀπόλυτα λογική. Τό ἀντίθετο εἶναι παράλογο. Λογική ἐπίσης εἶναι ή πίστη στήν ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ. Ἀπό τήν στιγμή πού δεχόμαστε ἀξιωματικά ὅτι ὁ Θεός εἶναι παντοδύναμος, γιατί ἀμφισβητοῦμε ὅτι μποροῦσε νά γίνει ἄνθρωπος; Τό πρόβλημα λοιπόν δέν εἶναι ή λογική. Τό πρόβλημα εἶναι ὁ ὀρθός λόγος. Ὁ ὀρθός λόγος λέγεται μιά θεωρία πού ἀναπτύχθηκε ἀπό τούς διαφωτιστές (ΙΖ΄ - ΙΗ΄ αἰ.), ή ὁποία ὑποστηρίζει ὅτι ὑπάρχει μόνον ὅ,τι μπορῶ νά διαπιστώσω. Ἀλλ΄ αὐτή ή ἀντίληψη εἶναι ἀπλῶς μιά εἰκασία. Ἐκφράζει τόν ἐνθουσιασμό τῶν διαφωτιστῶν γιά τίς ἱκανότητες τοῦ ἀνθρώπου, ὥστόσο δέν ἀποδεικνύει τίποτε. Ἄλλο συνεπῶς λογική, πού κανένας δέν καταργεῖ, κι ἄλλο μιά θεωρία πού σύν τοῖς ἄλλοις ἀποτελοῦσε καί ἀντίδραση στόν ἄκρατο δογματισμό τοῦ παπισμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ στό πρῶτο, τό ὅτι δηλαδή ή πίστη δέν ἐλέγχεται ἀπό τήν ἐπιστήμη, ἰσχύει· αὐτό εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διαφορετικά δέν θά μιλοῦσαμε γιά πίστη ἀλλά γιά γνώση. Ὁ Θεός ὅμως θέλει τήν πίστη μας. Τί σημαίνει αὐτό; Ὅτι θέλει νά τόν προσεγγίζει ὁ ἄνθρωπος ἐλεύθερα. Ἡ γνώση εἶναι κάτι τό ἀναγκαστικό. Εἶναι δεδομένα πού δέν μποροῦμε νά ξεπεράσουμε. Ὁ Θεός ὅμως εἶναι ἐλευθερία (βλ. Β΄ Κο 3,17), εἶναι πέρα ἀπό κάθε ὄριο. Συνεπῶς γιά νά τόν συναντήσουμε πρέπει νά ὑπερβοῦμε κάθε τι πού μᾶς ἀναγκάζει καί μᾶς περιορίζει. Εἶναι χαρακτηριστική ή στάση τοῦ Χριστοῦ ἀπέναντι στούς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του. Τούς προσέφερε, γιά νά πιστέψουν, σημεῖα, δηλαδή ἀπτές ἀποδείξεις τῆς θεότητάς του, μολονότι ὁ ἴδιος δέν ἤθελε μιά τέτοια πίστη (βλ. Ἰω 4,48). Θά ἤθελε νά πιστεύουν σ΄ αὐτόν ἔτσι, χωρίς τεκμήρια, καί μάλιστα μακάρισε ὅσους στό μέλλον «δέν θά δοῦν καί θά πιστέψουν» (Ἰω 20,29). Αὐτό μπορεῖ νά προκαλεῖ τούς ἀπίστους, δείχνει ὥστόσο πόσο ἐλεύθερη θέλει ὁ Θεός τήν σχέση μας μαζί του.

Πίστη λοιπόν, ἀληθινή πίστη, σημαίνει ὅτι ὑπερβαίνω τόν ἑαυτό μου, ὅτι ξεπερνᾶω τά ὅριά μου, ὅχι ὅτι ἐθίζομαι σέ μιά θρησκευτική παράδοση. Καί κάτι ἄλλο: σημαίνει ἔργα (βλ. Ἰα 2,17). Οἱ ἄνθρωποι συνηθίζουν νά θεωροῦν ὡς πίστη μιά ἐκδήλωση τοῦ συναισθήματος. Ὅμως αὐτή ή κατάσταση εἶναι ρηχή καί ἐπιφανειακή καί μέ τήν πρώτη δοκιμασία θ΄ ἀνατραπεῖ εὐκολα. Ἀντίθετα ή ἀληθινή πίστη ἔχει βάθος, ἀγκαλιάζει ὅλη τήν ὕπαρξη τοῦ ἀνθρώπου καί κυρίως παράγει

ἔργα. Αὐτός πού πιστεύει ἀλη- θινά στὸν Χριστό, πού ἔχει ξεπεράσει ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ τὰ σύνορα τῆς ἀπιστίας, ἐργάζεται. Ὁ νοῦς, ἡ καρδιά του καὶ τὰ χέρια του δουλεύουν ὅπως θέλει ὁ Θεός, καὶ δέν ὑπολογίζει οὔτε προσπάθεια οὔτε κόπο οὔτε κι αὐτὸν τὸν θάνατο. Αὐτή ἡ πίστη θ' ἀντέξει.

Τέτοια πίστη εἶχαν καὶ οἱ ἰδρυτές καὶ οἱ ἐργάτες τῆς «Ἀπολυτρώσεως», τὰ ἐνενήντα χρόνια τῆς ὁποίας τιμᾷ τό παρόν τεῦχος. Γι' αὐτό καὶ τό ἔργο τους, πού δοκιμάστηκε σκληρὰ καὶ ποικιλοτρόπως, ὄχι μόνον ἄντεξε ἀλλὰ ἀποτελεῖ καὶ σεμνὸ καύχημα τῆς Ἐκκλησίας. Τέτοια πίστη εὐχόμαστε ἀπὸ τὴν θέση αὐτή καὶ στοὺς συνεχιστές τους, ὥστε ἡ Ἀδελφότητα, μέσα σέ μιά γενιά δύσμοιρη πού καυχᾶται γιὰ τὴν ἀπιστία της ἐνῶ καταρρέει, νά συνεχίσει νά παράγει καρπούς εὐχυμους γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

Εὐάγγελος Ἀλ. Δάκας

Humility

Πόσο μπορεῖ κάποιος νά κρύβει τὴ ζωὴ του;

Νυχτερινὴ ἀκολουθία σ' ἓνα ἀπόμερο μοναστήρι. Κι οἱ λιγοστοὶ προσκυνητές ἔβλεπαν τοὺς μοναχοὺς νά γλιστροῦν μέσα στὸν ναὸ σκυφτοὺς, σιωπηλοὺς. Σκεπασμένα τὰ πρόσωπά τους, τό βλέμμα τους κάτω στή γῆ, δέν ἔβλεπαν κανέναν, δέν τοὺς ἔβλεπε κανείς. Δέν ξεχώριζες φυσιογνωμίες, ἔβλεπες μόνο σκιές. Μπορεῖ νά μὴν τοὺς καταλάβαινε μέσα σ' αὐτό τό σκοτάδι καὶ τὴν ὁμοιομορφία οὔτε κι ὁ πιό δικός τους...

Σέ 108 περίπου δισεκατομμύρια ὑπολογίζονται οἱ ἄνθρωποι πού πέρασαν ἀπ' αὐτή τὴ γῆ ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου μέχρι σήμερα. Καὶ δέν ξέρουμε πόσα ἀκόμα θὰ εἶναι μέχρι νά τελειώσει ὁ κόσμος. Μέσα σ' αὐτά τὰ ἀτελείωτα δισεκατομμύρια μιά μόνο λέξη μπορεῖ νά περιγράψει τὴν ἀτομικὴ παρουσία τοῦ καθενός μας, ἡ λέξη «μηδαμινότητα».

Φοβούμενοι, λοιπόν, ότι αυτή ή μηδαμινότητα θά μάς εξαφανίσει, κάνουμε όλοι τά πάντα γιά νά ξεφύγουμε άπ' αυτήν. Γι' αυτό κι οί ζωές μας κάνουν τόσο θόρυβο καί πιάνουν τόσο πολύ χώρο· γι' αυτό βγάζουν τόσο στόμφο καί διαφημίζονται μέ ύψηγορία σέ μιά διαρκή υπερέκθεση στά

μάτια τών άλλων πού τούς θέλουμε μόνον σάν μέτρο σύγκρισης. Γιατί θεωρούμε ότι έπιτυχία είναι νά πιστεύουν οί άλλοι ότι είμαστε πετυχημένοι. Γιατί πειστήκαμε ότι ο πρώτος είναι τά πάντα καί ο δεύτερος τίποτα.

Σ' αυτή μας τήν προσπάθεια νά περάσουμε άπ' τήν άνωθυμία στήν έπωθυμία κι άπ' τήν άσημαντότητα στή σπουδαιότητα μπορεί νά άνεβούμε ή νά κατεβούμε όλα τά σκαλοπάτια: άπ' τή μεγαλουργία μέχρι τήν πανουργία κι άπ' τήν άποθέωσή μας μέχρι τή γελοιοποίησή μας.

Αυτά όλα όμως δέν μάς ίσορροπούν. Στο άνελέητο αίσθημα τής μηδαμινότητας ή μόνη κατάσταση πού μπορεί νά μάς ίσορροπήσει είναι ή ταπεινότητα, πού καί στήν έλληνική καί στή λατινική της ρίζα θυμίζει τό έδαφος, τό χώμα, τή γή. Ταπεινότητα είναι νά φέρεται κανείς όπως ή γή, νά κάνει ήσυχα τό έργο του, νά τά δέχεται όλα όπως αυτή. Μυστικά, σιωπηλά, νά ζει χωρίς αυταρέσκεια καί

νά ζούν όλοι άπ' τή ζωή της.

Μηδαμινότητα μέσα στό μέγα πλήθος του κόσμου. Έάν άπαντήσουμε σ' αυτήν μέ τήν ταπεινότητα τής γής, τότε θά νιώσουμε τήν πραγματική άξία του καθενός μας, πού είναι ή μοναδικότητά μας μέσα στό μέγα έλεος του Θεού. Πού μόνο αυτός μπορεί νά έχει προσωπική σχέση μέ τόν καθένα άπ' τά άναρίθμητα δισεκατομμύρια τών άνθρώπων.

Σ' αυτήν τήν περίπτωση ο άνθρωπος νιώθει τήν ανάγκη όλο νά κρύβει κι όχι νά φανερώνει τή ζωή του, γιατί «ή ζωή ήμών κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ» (Κλ 3,3). Σάν τούς κρυμμένους καρπούς, χυμούς, θησαυρούς τής γής. Γιατί, όπως σοφά εϊπώθηκε, «έζησε καλά όποιος κρύφτηκε καλά».

Γι' αυτό εκείνοι οί άδελφοί έκρυβαν τόσο τή ζωή τους ακόμα καί μέσ στό σκοτάδι του μοναστηριού. Γιατί είχαν καταλάβει ότι όσο οί ίδιοι έκούσια έξαφάνιζαν τόν έαυτό τους, τόσο πίο προσωπικό έπεφτε πάνω τους τό βλέμμα του Θεού:

«Ναί, έσένα πού δέν σέ ξέρει κανείς, δέν σέ ξεχωρίζει κανείς, σέ ξέρω καλά μέ τ' όνομά σου καί σέ αγάπησα πρώτος, εϊς τέλος, πρό καταβολής κόσμου».

Γι' αυτό καί εκείνος ο τελώνης πού κατέβηκε όλα τά σκαλοπάτια τής ταπεινότητας καί άπέναντι στον Θεό καί άπέναντι στον άλλο συνάνθρωπό του μέσα στον ναό, έφυγε γιά τό σπίτι του υπερψωμένος, δικαιωμένος στον ουρανό. Αυτός ο δεύτερος, τό τίποτα πού δέν τολμούσε ούτε τό βλέμμα του νά σηκώσει άπ' τή γή.

Ζ.Γ.

Ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου σέ τέσσερις φάσεις

Ἡ παραβολή τοῦ ἀσώτου (Λκ 15,11-32) χαρακτηρίσθηκε ὡς τό εὐαγγέλιο τῶν εὐαγγελίων, ὡς τό μαργαριτάρι ὅλων τῶν παραβολῶν. Σ' αὐτή τή σύντομη παραβολή παρουσιάζεται μέ ἀκρίβεια ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου -θά ἔλεγα ἡ παγκόσμια ἱστορία- σέ τέσσερις σταθμούς: ἀποστασία - καταστροφή, ἐπιστροφή - σωτηρία. Αὐτό εἶναι καί τό περιεχόμενο ὅλης τῆς ἀγίας Γραφῆς.

Ὁ ἄνθρωπος πλάσθηκε ἀπό τόν Θεό καί τοποθετήθηκε στόν παράδεισο. Ἀποσκίρτησε ὅμως, ἔγινε ἀντάρτης καί ἀναρχικός. Καί αὐτή ἡ ἀνταρσία του τόν ἀπομάκρυνε ἀπό τόν Θεό. Καί τά ἀποτελέσματα; Ὅσα γράφουν ὅλοι οἱ ἱστορικοί καί τά γνωρίζουμε κι ἐμεῖς ἀπό τήν πραγματικότητα: ἡ καταστροφή, ἡ τραγωδία, οἱ πόλεμοι, ἡ ἀναρχία, ἡ ἀδικία, ἡ διαφθορά, ἡ ἀνηθικότητα, οἱ αὐτοκτονίες, κ.ἄ. Καί ἡ λύση τοῦ δράματος; Μία: ἡ ἐπιστροφή, ἡ μετάνοια. Μέ τή μετάνοια ὅλα ἀποκαθίστανται, ὅλα γίνονται παράδεισος· ὁ ἄνθρωπος πλέον υἱοθετεῖται καί γίνεται παιδί τοῦ Θεοῦ καί εἶναι ὑποψήφιος τῆς αἰώνιας βασιλείας.

Ἀναφέρω ἀπό τήν ἴδια τήν παραβολή ὀρισμένα σημεῖα. Ὁ ἄσωτος ζεῖ μέσα στήν ἀθλιότητα. Κατήντησε χοιροβοσκός. Κι ἐνῶ τά γουρουνία πού βόσκει χορταίνουν ξυλοκέρατα, αὐτός δέν μπορεῖ νά γεμίσει τήν κοιλιά του. Ἡ συνειδητοποίηση τῆς κατάστασής του δημιουργεῖ ἕναν τρανταγμό μέσα του, μιά ἀναστάτωση, ἡ ὁποία τόν φέρνει στά συγκα-

λά του. «Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν», σημειώνει ὁ Λουκᾶς. Αὐτό σημαίνει ὅτι πρὶν ἦταν ἐκτός ἑαυτοῦ, ἦταν τρελός. Ὅντως ἡ ἀποστασία ἀπό τόν Θεό, ἡ καταπάτηση τοῦ θείου θελήματος εἶναι τρέλα, ὅπως εἶναι τρέλα νά ἐγκαταλείψει μέ τή θέλησή του ἕνας ὁδηγός τό κατάστρωμα τοῦ δρόμου καί νά ρίξει τό αὐτοκίνητό του στόν γκρεμό. Ἦταν τρελός, λοιπόν, καί ὅταν ἦλθε στά συγκαλά του, ἀποφασίζει νά ἐπιστρέψει στόν πατέρα του, νά πέσει στά πόδια του μέ μετάνοια, μέ συντριβή καί νά πεῖ: «πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου».

Καί ὁ σπλαγχνικός πατέρας εἶδε ἀπό μακριά τό παιδί καί, παρόλο πού ἦταν σέ ἐλεεινὴ κατάσταση, τό ἀναγνώρισε. Τό περίμενε, τό ζητοῦσε μέ ἀγωνία. Μέ ἀμείωτη στοργή καί πατρικὴ ἀγάπη τό ἀγκάλιασε καί τό φιλοῦσε. Καί ὅχι ἀπλῶς τό φιλοῦσε, ἀλλὰ τό καταφιλοῦσε.

Τί μεγάλο πράγμα ἡ μετάνοια! Εἶναι τό θαῦμα τῶν θαυμάτων! Ἡ μετάνοια εἶναι ἐκείνη πού κάνει τόν Θεό νά ἀγκαλιάζει τόν πιό μεγάλο ἁμαρτωλό. Τί λέγω; Ἡ μετάνοια κάνει τόν Θεό νά μετανοεῖ. Αὐτό ὅταν τό πρωτοδιάβασα στήν ἀγία Γραφή συγκλονίστηκα. Τί δύναμη ἔχει αὐτή ἡ μετάνοια! Τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅτι πρέπει ἡ ἀποστασία νά τιμωρηθεῖ· «πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν» (Ἐβ 2,2). Κι ὅμως, ἐνῶ αὐτή εἶναι ἡ ἀπόφαση, φαί-

νεται νά μετανοεῖ ὁ Θεός. Δέχεται τόν ἁμαρτωλό, τόν ἀγκαλιάζει καί τόν συγχωρεῖ. Ἀντί νά μᾶς καταστρέψει, μᾶς ἀγιάζει καί μᾶς δοξάζει. Ὡ δύναμη πού ἔχει ἡ μετάνοια!

Καί μάλιστα, ὅπως τό τονίζει κατ' ἐπανάληψη ἡ ἁγία Γραφή, ὁ Θεός ὁ παντογνώστης, ὁ πάνσοφος δέν θυμᾶται -κρατῆστε το καλά αὐτό- δέν θυμᾶται τίς ἀνομίες μας, τίς ἀδικίες μας, τίς ἁμαρτίες μας! Πότε; Ὅταν μετανοήσουμε καί μέ δάκρυα, συντριβή καί Ἐξομολόγηση ζητήσουμε τό ἔλεός του. Τότε μέ τό αἷμα του ξεπλένει καί ἐξαφανίζει τίς ἁμαρτίες. Τό βεβαιώνει· «καί τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καί τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι» (Ἰς 38,34· Ἐβ 8,12). Καί τό βλέπουμε καί στήν παραβολή.

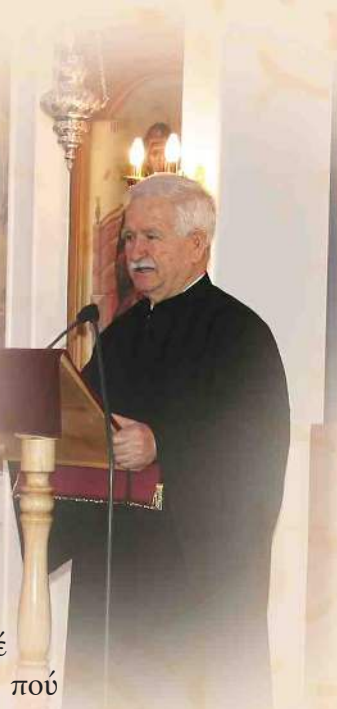
Δίδει ὁ πατέρας ἐντολή στούς δούλους του νά ντύσουν μέ τή στολή τήν πρώτη, τήν ωραία τόν γιό του πού ἐπέστρεψε, πού ἦταν νεκρός καί ἀναστήθηκε, χαμένος καί βρέθηκε. Νά τόν ντύσουν γιά νά μή φαίνονται οἱ κακίες καί οἱ ἁμαρτίες, νά φαίνεται βασιλόπουλο. Ἀκόμη νά τοῦ δώσουν δαχτυλίδι στό χέρι πού σημαίνει ὅτι τοῦ δίδει ἐξουσία, τήν ἐξουσία τῆς υἱοθεσίας, ὅτι εἶναι παιδί του. Δέν ὑπάρχει μεγαλύτερη ἐξουσία ἀπό τό νά εἶναι κανεῖς παιδί τοῦ Θεοῦ, κληρονόμος τῆς περιουσίας καί τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, συγκοινωνός καί συμμετοχος μέ τόν Θεό στήν αἰώνια βασιλεία· «ὅσοι δέ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ» (Ἰω 1,12). Καί αὐτή τήν ἐξουσία τή δίδει στό παιδί του πού ἀποστάτησε, πού καταπάτησε τό θέλημά του, πού ἔκανε ὅ,τι ἔκανε, πού κατήντησε ἐκεῖ πού κατήντησε. Γιατί; Διότι μετανόησε.

Καί τό καταπληκτικό: δίδει ἐντολή νά σφάξουν «τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν», τό μοσχάρι πού ἰδιαίτερα τό τάιζαν γιά μεγάλη πανήγυρη. Οἱ πατέρες καί οἱ διδάσκαλοι ἐρμηνεύουν ὅτι «ὁ μόσχος ὁ σιτευτός» εἶναι ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος θυσιάζεται, γιά νά μᾶς ξεπλύνει ἀπό τίς ἁμαρτίες, νά μᾶς θρέψει μέ τό σῶμα του καί τό αἷμα του ὥστε νά ἔχουμε ζωὴ αἰώνια.

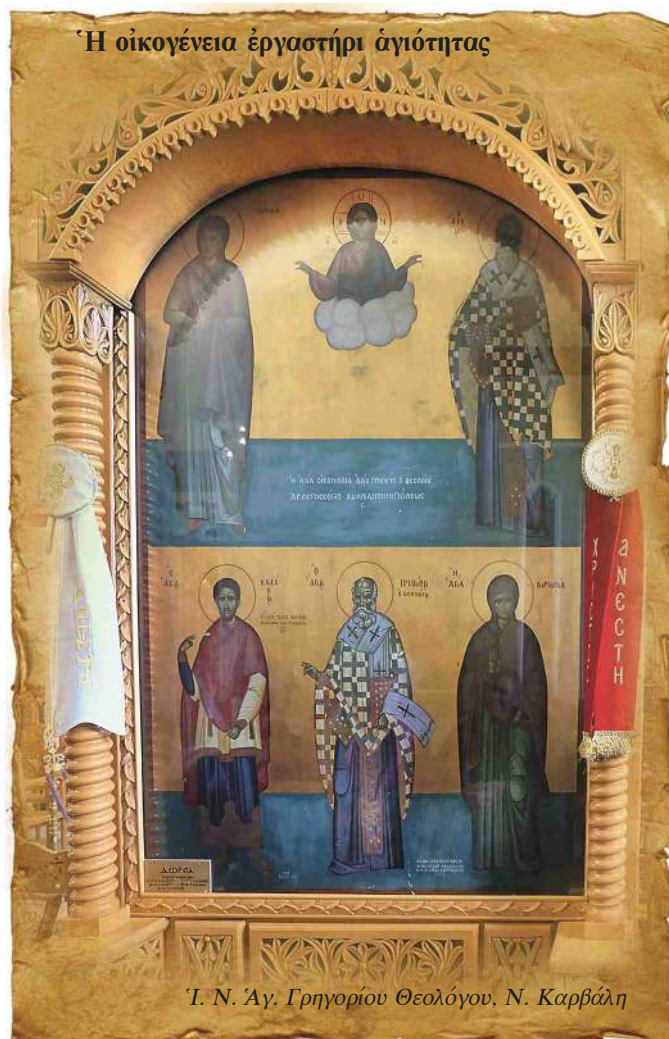
Τήν παραβολή αὐτή τοῦ ἁσώτου τή χαρακτηρίζουν οἱ πατέρες καί παραβολή τοῦ σπλαγχνικοῦ πατέρα. Ὁ σπλαγχνικός πατέρας, ὁ πολυέλεος, ὁ μακρόθυμος εἶναι ὁ Κύριος καί Θεός μας, ὁ ὁποῖος δέχεται τόν ἄσωτο, ὅταν μετανοήσει, ξεχνάει ὅλα τὰ κακά καί τόν ἔχει στήν Ἐκκλησία του μέλος ζωντανό καί ὑποψήφιο γιά τήν αἰώνια βασιλεία του.

Ἀδελφοί μου, συνοψίζω ὅσα εἶπα ἐπαναλαμβάνοντας τὰ τέσσερα κύρια σημεῖα πού ἔχει ἡ παραβολή τοῦ ἁσώτου: ἡ ἀποστασία ὁδηγεῖ στήν καταστροφή, ἡ ἐπιστροφή ὁδηγεῖ στή σωτηρία. Ὅλοι ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό μετάνοια καί ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ σπλαγχνικοῦ πατέρα πού μᾶς σώζει.

Στ. Ν. Σάκκος
Κυ 31-1-2010, Φίλυρο

Ἡ οἰκογένεια ἐργαστήρι ἀγιότητος

Ἡ ἀγία οἰκογένεια τοῦ ἀγίου Γρηγορίου Θεολόγου

Β'

β) Ἡ προσευχή καί ἡ φιλανθρωπία, ὅπως φαίνεται ἀπό τοὺς λόγους τοῦ ἀγίου Γρηγορίου, ἀποτελοῦσαν δύο ἀκρογωνιαίους λίθους τῆς οἰκογενειακῆς του ζωῆς. Παρόλο πού τό φρόνημα τῶν γονιῶν του ἦταν κοινό, τήν προτεραιότητα καί πρωτοβουλία φαίνεται ἐδῶ νά εἶχε ἡ μητέρα του Νόννα, καθώς πρόκειται γιά

δύο θέματα στά ὁποῖα ἐπανέρχεται πολλές φορές, ὅταν ἀναφέρεται σέ αὐτήν μέσα στά ἔργα του. Ἡ προσευχή ἐννοεῖται στή χαρισματική της διάσταση, δηλαδή ὡς ἐμπειρική κοινωνία μέ τόν Θεό ἐνσωματωμένη στήν καθημερινότητά της, καί ἡ φιλανθρωπία ὡς σταθερή οἰκογενειακή ἀξία ἀδιακρίτως καί καθ' ὑπερβολήν ἀσκούμενη. Χαρακτηριστικά εἶναι τά δύο παρακάτω ἀποσπάσματα: «Κάποιος πού ἀγνοεῖ, ἄς ἀμφισβητεῖ τίς ἄλλες ἀρετές τῆς Νόννας, ἀλλά δέν ἐπιτρέπεται νά ἀμφισβητεῖ τά μέτρα τῆς προσευχῆς της... Ὡς στεναγμοί καί δάκρυα καί μέριμνες ὁλονύχτιες, ὧς μέλη τῆς ἁγίας Νόννας βασανισμένα ἀπό τοὺς κόπους! Ποῦ ἦταν λοιπόν; Στόν ναό λύγισε τό ἀλύγιστο ἀπό τοὺς κόπους γῆρας της... Προσευχόταν, φώναζε δίπλα στήν πανάγια Τράπεζα κι ἔπесе ἡ Νόννα· σῶπασε ἡ φωνή της καί τά τίμια χεῖλη τῆς γερόντισσας... Ἡ Τριάδα πού ποθοῦσες, τό ἐνιαῖο φῶς, τό κοινό σέβασμα ἀπό τόν μεγάλο ναό σ' ἄρπαξε, Νόννα, στόν οὐρανό, ἐνῶ προσευχόσουν πέτυχες τέλος καθαρότερο ἀπό τή ζωή σου». «Ἦταν κοινά τά χρήματα καί ἡ προθυμία τοῦ νά δίδουν σέ αὐτούς πού συναγωνίζονταν γιά τό καλύτερο. Στό χέρι ἐκείνης παραχώρησε [ὁ πατέρας] τή μεγαλύτερη ἐλευθερία νά δίδει, διότι ἦταν ἄριστη καί πολύ πιστή οἰκονόμος σέ αὐτά. Σέ ποιά γυναίκα ἀναφέρομαι καί τί λογῆς, ἀφοῦ γι' αὐτήν οὔτε ὁ ἀτλαντικός ὠκεανός οὔτε ἄλλος μεγαλύτερός του θά

τῆς ἦταν ἀρκετός γιά νά ἀντλεῖ! Τόσο μεγάλο καί τόσο ἄπειρο ἔρωτα εἶχε γιά νά δίνει... Ὅχι μόνον ὀλόκληρη τήν περιουσία της, ὅση εἶχαν καί ὅση ἀπέκτησαν, θεωροῦσε μικρότερη ἀπό τήν ἐπιθυμία της, ἀλλά καί τόν ἑαυτό της καί τά παιδιά της θά πωλοῦσε πρόθυμα, ὥστε νά ξεοδευτοῦν στούς φτωχοῦς».

γ) Οἱ γονεῖς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου φαίνεται ὅτι εἶχαν καθιερώσει ἕνα σταθερό πρόγραμμα πνευματικῆς ζωῆς μέσα στήν οἰκογένειά τους, μέσα ἀπό τό ὁποῖο μεταφερόταν τό πνευματικό βίωμα στά παιδιά ἀβίαστα καί ὡς φυσιολογική λειτουργία τῆς ζωῆς τῆς οἰκογένειας. Ξεκινώντας ἀπό πολύ μικρή ἡλικία καί ἀνάλογα μέ τή δεκτικότητα καί τήν ἡλικία, τό πρόγραμμα βοηθᾷ στήν ἐξοικείωση τῶν παιδιῶν μέ τό ἦθος τῆς λατρείας καί προσφέρει ἀγωγή στήν πνευματική ζωή μέ τήν καθιέρωση σταθερῶν ἐπαναλαμβανόμενων πράξεων εὐσέβειας καί εὐλαβικῆς προσφορᾶς. Ἀναστοχαζόμενος τήν παιδική του ἡλικία ὁ ἅγιος Γρηγόριος σημειώνει χαρακτηριστικά: «Παίδι ἀκόμα, ὅταν μέσα μου ἦταν ἀδύναμος ὁ νοῦς καί μόνο τόν ἀχνοῖσκωτο λόγο καί τίς σοφές συνήθειες ἀκολουθοῦσα, πλησίαζα τόν θρόνο πού ἄστραφτε ψηλά μέ σταθερό βῆμα, βαδίζοντας τόν βασιλικό δρόμο. Καί τώρα πού τή γνώση μάζεψα καί στό τέρμα φθάνω τῆς ζωῆς, πηγαίνω τρεκλίζοντας ὁ δύστυχος μέ πόδια μεθυσμένου». Συγκρίνοντας δηλαδή τίς συνθηκες τῆς ζωῆς τῶν παιδικῶν του χρόνων μέ ἐκεῖνες τοῦ γήρατός του, διακρίνει στόν «ἀχνοῖσκωτο λόγο» καί στίς «σοφές συνήθειες» τά βήματα ἐκεῖνα πού μέ ἀσφάλεια κάνει ἕνα παιδί στήν πνευματική ζωή. Πίσω ἀπό τόν «ἀχνοῖσκωτο λόγο» θά πρέπει νά ἐννοήσουμε τίς διηγήσεις γιά τίς περιπέτειες

τῶν βιβλικῶν προσώπων ἢ τούς βίους τῶν ἁγίων, πού ἄκουγε ἀπό τούς γονεῖς του, καί πίσω ἀπό τίς «ἁγίες συνήθειες» τήν ἐκπαίδευσή του στό νά κάνει τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, νά ἀνάβει τό καντήλι καί τό θυμιατό, νά συμμετέχει στίς προετοιμασίες τῶν ἐορτῶν, νά προσεύχεται καί νά ἐκκλησιάζεται, νά συμμετέχει στά μυστήρια κ.ἄ. Πρόκειται γιά ἀσφαλεῖς καί σίγουρες διόδους μέ τίς ὁποῖες διοχετεύεται ἡ πνευματική ἐμπειρία τῆς ἐπικοινωνίας μέ τόν Θεό ὅχι ὡς ἐξωτερικοί τύποι ἀλλά ὡς ἐσωτερικό βίωμα. Αὐτό τό βίωμα εἶναι ἄλλωστε ἐκεῖνο πού συγκροτεῖ τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας διά μέσου τῶν αἰώνων σέ μία ἀδιάκοπη συνέχεια ἀπό τή βιβλική ἐποχή ἕως τά ἔσχατα.

δ) Τό ἐνδιαφέρον γιά τά μέλη τῆς οἰκογένειας καί οἱ μηχανισμοί ἀλληλοϋποστήριξης διατήρησαν τή συνοχή τῆς οἰκογένειας καί συγχρόνως ἔδωσαν τή δυνατότητα νά ξεπεραστοῦν τά ἐμπόδια, ὅταν αὐτή εἶτε ἀπειλήθηκε συνολικά εἶτε κινδύνευσε κάποια ἀπό τά μέλη της. Τό ἰσχυρό ὑποστηρικτικό πλαίσιο, πού δημιούργησαν οἱ γονεῖς γιά τό κάθε ἕνα παιδί τους ξεχωριστά μέ σεβασμό στίς ἰδιαιτερότητες τοῦ χαρακτήρα τους καί χωρίς νά παραβιάζεται ἡ ἐλευθερία τῶν ἐπιλογῶν τους (ὅσο ἐσωστρεφής ἦταν, γιά παράδειγμα, ὁ ἅγιος Γρηγόριος, τόσο ἐξωστρεφής ἦταν ὁ ἀδελφός του Καισάριος), ἡ συνεχῆς προσευχητική μέριμνα τῆς μητέρας, πού τά συνόδεψε, σέ συνδυασμό μέ ἐνέργειες γιά τήν ἐξασφάλιση ὑγιοῦς περιβάλλοντος, οἱ παρακλητικές καί συμβουλευτικές ἐπιστολές τοῦ ἐνός ἀδελφοῦ πρὸς τόν ἄλλο, εἶναι κάποια ἀπό τά μέσα καί τίς μεθόδους πού ἐπιστρατεύτηκαν, προκειμένου νά διαφυλαχθεῖ ἡ πνευματική ἀκεραιότητα καί

προκοπή κυρίως τῶν παιδιῶν. Γράφει κάπου ὁ ἅγιος Γρηγόριος: «Ἐκαμε εὐχή ἡ μητέρα μας, εὐχή μητρική πού μαρτυροῦσε τήν ἀγάπη της, ὅπως μᾶς κατευόδωνε καί τούς δύο, μαζί καί στήν ἐπιστροφή νά μᾶς δεχθεῖ... Καί ἀφοῦ ἔτσι ἔθεσε σέ κίνηση τό πράγμα ὁ Θεός, πού ἀ-κούει τή δίκαιη προσευχή καί τιμᾷ τήν ἀγάπη τῶν γονέων πρὸς τὰ παιδιά, χωρίς κανένα σχέδιο ἢ συνεννόηση, ὁ ἕνας ἀπό τήν Ἀλεξάνδρεια καί ὁ ἄλλος ἀπό τήν Ἑλλάδα τόν ἴδιο καιρό στήν ἴδια πό-λη φθάσαμε, ὁ ἕνας ἀπό τήν ξηρά καί ὁ ἄλλος ἀπό τή θάλασσα. Ἡ πόλη ἦταν τό Βυζάντιο, ἡ πρώτη τώρα πόλη τῆς Εὐρώπης...».

Ἀνθρωποι τοῦ καιροῦ τους οἱ ἅγιοι ἀντιμετώπισαν τίς προκλήσεις τῆς ἐποχῆς τους μέ ἐπιτυχία. Ὁ βίος τους εἶναι ἀποθησαυρισμένος στήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς ἀνεκτίμητος θησαυρός, διαθέσιμος γιά ἀξιοποίηση ἀπό τούς χριστιανούς οἰκογενειάρχες σέ κάθε ἐποχή, γιά νά διεξάγουν μέ ἐπιτυχία τόν δικό τους προσωπικό καί οἰκογενειακό ἀγώνα. Ἐκεῖ βρίσκεται καί ἡ πετυχημένη «συνταγή» τῆς οἰκογένειας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ὅπως τή συνοψίζει ὁ ὅσιος Πορφύριος: «Αὐτό πού ζεῖς, αὐτό καί ἀκτινοβολεῖς. Ἀκτινοβολεῖ μέσα σου ὁ Χριστός; Αὐτό πηγαίνει στό παιδί σου».

*Ἀθ. Παπαρνάκης
Καθηγητής Α.Π.Θ.*

Εὐχαριστῶ, μητέρα!

Σεβαστή μου μητέρα, σίγουρα θά ἀπορήσεις πού σοῦ γράφω. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι, ἀπό τότε πού ἤρθαμε στή μακρινή Στοκχόλμη, γράμμα δικό μου δέν πῆρες. Τούτη τή στιγμή ὅμως νιώθω ἐπιτακτική τήν ἀνάγκη νά σοῦ γράψω. Σύντομα θά καταλάβεις τόν λόγο. Ἐξω ἡ φύση εἶναι πανέμορφη, ντυμένη στά λευκά. Δέν χορταίνεις νά φωτογραφίζεις ἐλκυστικά, μαγευτικά τοπία.

Σήμερα, 2 Φεβρουαρίου, γιορτή τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου, ἐκκλησιαστήκαμε οἰκογενειακῶς. Ὁ σεμνός ἱερέας κήρυξε γιά τή μεγάλη αὐτή δεσποτική καί θεομητορική γιορτή. Στό τέλος τόνισε πῶς σήμερα κανονικά γιορτάζουν μαζί μέ τήν Παναγία-μητέρα κι ὅλες οἱ χριστιανές μάνες. «Εἶναι», εἶπε, «ἡρωίδες αὐτές οἱ μητέρες, γιατί προσπαθοῦν, σ' αὐτή τήν ἀπνευμάτιστη κι ἀντίθετη ἐποχή μας, ν' ἀναθρέψουν τὰ βλαστάρια τους μέ ἀγωγή χριστιανική καί νά κάνουν τό σπιτικό τους πραγματικά σπίτι Χριστοῦ».

Ὑστερα μᾶς κάλεσαν στή διπλανή αἴθουσα. Τί νά σοῦ πῶ τί ζήσαμε! Ἐξω παγωνιά, ἀλλά κεῖ μέσα ζεστάθηκαν οἱ καρδιές μας. Τά παιδιά τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου μᾶς ἔκαναν μιά ἀπλή μά συγκινητική γιορτή. Στό τέλος, ἀγοράκια καί κοριτσά-

κια ξεχύθηκαν σέ διάφορες κατευθύνσεις νά δώσουν στίς μανοῦλες τους μπουκετάκια λουλούδια μέ κάρτες. Τούτη ἡ σκηνή, δέν σοῦ τό κρίβω, μοῦ ἔφερε δάκρυα στά μάτια.

Ξαφνικά καθώς τά παιδιά ἔτρεχαν νά προσφέρουν στίς μαμάδες τους τά δωράκια, ἡ σκέψη μου πέταξε σέ σένα, μητέρα. Ἡ μορφή σου πρόβαλε ζωντανή μπροστά μου. Αὐθόρμητα ἤθελα κι ἐγώ κάτι νά σοῦ δώσω, ἓνα «εὐχαριστῶ» νά σοῦ ψιθυρίσω. Πόσα δέν σοῦ χρωστῶ! Τώρα πού ἔχω μεγαλώσει κι ἔχω κάνει τή δική μου οἰκογένεια, ἀξιολογῶ τήν ἀγάπη σου, ἐκτιμῶ πióτερο τήν προσφορά σου στή ζωή μου. Μέ τήν ὑπομονή σου, τό γλυκύτατο χαμόγελό σου πού λύγιζε τίς δικές μου δυστροπίες, μέ τίς χρυσές συμβουλές σου μέ βοήθησες νά δαμάσω τόν ἀτίθασο χαρακτήρα μου.

Σ' εὐχαριστῶ πού μ' ἔσπρωξες στά γράμματα. Σ' εὐχαριστῶ πού ἐπέμενες νά σπουδάσω καί νά γίνω ἓνας σωστός καί ὑπεύθυνος ἐπιστήμονας. Προπάντων ὅμως σήμερα θέλω νά σ' εὐχαριστήσω, γιατί μέ τά λόγια σου καί τό παράδειγμά σου μέσα στό σπίτι μοῦ ἔδειχνες τόν Θεό. Κι ὅλο σου τό μέλημα ἦταν νά μέ συνδέεις μ' αὐτόν τόν Θεό τῆς ἀγάπης καί τῆς θυσίας. Χωρίς νά γίνεσαι κουραστική, ἐκμεταλλεύσουν κάθε εὐκαιρία νά μοῦ μιλᾷς γι' Αὐτόν.

Εἶναι χαραγμένη μέσα μου μιά εἰκόνα ἀνεξίτηλη, πού ἰδιαίτερα μέ συγκλο-

νίζει. Κάθε φορά πού τή φέρνω στό μυαλό μου, δέν ὑπάρχει περίπτωση νά μήν ὑγρανθοῦν τά μάτια μου, νά μήν καμαρώσω γιά σένα, νά μή σέ νοσταλγήσω, μάνα. Ἦταν, τότε, πρίν κάμποσα χρόνια, πού θά ἔφευγα πρώτη φορά στό ἔξωτερικό γιά διδακτορικές σπουδές. Εἶχα ἐτοιμάσει τίς δυό μου βαλίτσες κι ἤμουν ἔτοιμος νά σᾶς ἀποχαιρετήσω. Ἐγώ βιαζόμουνα κι ἐσύ μέ ρωτᾷς:

- Πῆρες τήν τρίτη βαλίτσα;

- Δύο βαλίτσες ἔχω, σοῦ ἀπαντῶ. Ἐσύ ὅμως ἐπέμενες.

- Τήν τρίτη βαλίτσα;

Καί τότε μοῦ ἀφιέρωσες ἓνα ωραιότατο ποίημα*, πού στό τέλος ἐξηγοῦσε ποιά εἶναι ἡ τρίτη βαλίτσα. Καί μ' αὐτά τά λόγια περίπου μέ κατευόδωσες:

«Ἀγόρι μου, ἐκεῖ πού θά πᾶς, πάρε μαζί σου τήν τρίτη βαλίτσα. Κράτα τήν σφιχτά. Εἶναι ἡ ψυχή σου. Ἔχει μέσα τόν πατέρα σου, τή μάνα καί τ' ἀδελφία σου. Μά πióτερο, τόν Θεό τοῦ σπιτιοῦ μας, τήν Παναγία καί τούς ἀγίους, τή Βίβλο, τό καντήλι καί τό θυμιατό. Ὅπου καί νά πᾶς, μήν ξεχνᾷς νά τήν κουβαλᾷς πάντα μαζί σου. Πρόσεξε νά μήν τήν παρτήσεις σέ κανένα δρόμο ἢ σταθμό».

Πῶς, λοιπόν, νά σέ ξεχάσω, μάνα μου; Δέξου, τέτοια μέρα πού γιορτάζεις, τό φτωχό ἀνταπόδομα τῆς καρδιάς μου.

Μέ εὐγνωμοσύνη ἀπέραντη φιλῶ νοερά τό χέρι σου.

Τό παιδί σου
Γ. Μ.

* Τό ποίημα «Ἡ τρίτη βαλίτσα» εἶναι τῆς Ναυσικᾶς Ἰεσσαί - Κασσιμάτη.

Σχόλιο στην επικαιρότητα

Δημογραφικό: Ἐθνική αὐτοκτονία

Ὁ μακεδόνας φιλόσοφος Ἀριστοτέλης, ὅταν ρωτήθηκε γιατί ἡ ἰσχυρή Σπάρτη, πού πρώτη ἀπό ὅλες τίς ἐλληνικές πολιτείες εἶχε συμβάλει στήν ἀπόκρουση τῶν Περσῶν, δέν κατόρθωσε γύρω στό 370 π.Χ. νά ἀντισταθεῖ στούς Θηβαίους, ἀπέδωσε τήν ἀποδυνάμωσή της στήν ὀλιγανθρωπία, τήν ὁποία τῆς εἶχε δημιουργήσει τό πολιτικό σύστημα, συμπεραίνοντας: «Οὗτός ἐστιν πόλεως ὅρος ἄριστος, ἡ μεγάλη τοῦ πλήθους ὑπερβολή».

Δύο αἰῶνες ἀργότερα, ἡ βασική αἰτία μετατροπῆς ὁλόκληρης τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας σέ ρωμαϊκή ἐπαρχία ἦταν ἡ ἴδια, σύμφωνα μέ τή μαρτυρία πού καταθέτει τό 165 π.Χ. ὁ ἱστορικός Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης: «Ἐφθασε ὁ καιρός σήμερα στήν Ἑλλάδα νά ὑπάρχει ἀρνησιπαιδία καί ὀλιγανθρωπία, ἐξαιτίας τῆς ὁποίας οἱ πόλεις ἐρημώθηκαν καί σημειώθηκε πλήρης ἔλλειψη παραγωγῆς, ἂν καί δέν συνέβησαν πόλεμοι ἢ ἐπιδημίες... Ἐπειδή οἱ ἄνθρωποι ἐκτράπηκαν στόν ἐγωισμό καί τή φιλοχρηματία, ἀκόμη καί στήν τεμπελιά, ἔτσι ὥστε νά μή θέλουν νά παντρευτοῦν οὔτε νά κάνουν παιδιά οὔτε νά τά

ἀνατρέφουν, ἀλλά νά ἀποκτοῦν τό πολύ ἓνα ἢ δύο, ὥστε νά τοὺς ἀφήνουν πλούσια κληρονομιά καί νά μήν ξοδεύουν γιά τήν ἀνατροφή τους. Γι' αὐτό τόν λόγο τό κακό μεγαλώνει».

Αἰῶνες μετά, στίς ὑστάτες ἡμέρες τῆς Κωνσταντινούπολης, ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ἔδωσε ἐντολή στόν ὑπασπιστή του καί μετέπειτα ἱστορικό Γεώργιο Φραντζή νά ἀπογράψει τόν πληθυσμό τῆς Βασιλεύουσας πού μπορούσε νά κρατήσει ὄπλο. Ὁ Φραντζῆς ἀνακοίνωσε τόν ἀριθμό: 4.973 μάχιμοι. Σέ λίγο τά ἀμύθητα πλούτη, τά ὁποία ἐπὶ αἰῶνες οἱ ἄρχοντες τῆς Ρωμανίας εἶχαν σωρεύσει, περνοῦσαν στά χέρια τῶν κατακτητῶν.

Ἡ ἱστορία, ὡς *Magistra Vitae* (=δάσκαλα τῆς ζωῆς), σαφῶς μαρτυρεῖ ὅτι οἱ περίοδοι δημογραφικῆς συρρίκνωσης εἶναι περίοδοι ἱστορικῆς παρακμῆς. Καί εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι ζοῦμε σέ ἐποχή ἀσύλληπτης δημογραφικῆς κάμψης μέ ἐκρηκτικές διαστάσεις.

Σύμφωνα μέ τήν ἐπιστήμη τῆς Δημογραφίας, ἡ δημογραφική κατάσταση τῆς Ἑλλάδας σήμερα ἀποτυπώνει τή θλιβερή

πραγματικότητα*: «Ο πληθυσμός της χώρας μέσα στην επόμενη εικοσαετία θα μειωθεί, μέ βάση τα διάφορα σενάρια, κατά 500.000 έως και 1.000.000! Τό θέμα είναι πώς, μειούμενος ο πληθυσμός μας, αλλάζει και στη σύνθεσή του κατά ηλικία. Σέ 20 μέ 30 χρόνια, δηλαδή, θά είμαστε πολύ πίο γηρασμένοι και αυτό δέν άφορᾶ μόνο στους ἄνω τῶν 65, αλλά και στους ἄνω τῶν 85, πού θά ζυγίζουν ὅλο και περισσότερο».

Γιά νά κατανοήσουμε καλύτερα τά πράγματα, οί ειδικοί τῆς Δημογραφίας μᾶς λένε ὅτι τό 2030 ὁ πληθυσμός τῆς χώρας μας θά είναι 8.000.000**, ὅταν ὁ αντίστοιχος στήν Τουρκία θά είναι 100.000.000 και στήν Ἀλβανία 14.000.000!

Οί συνέπειες τῆς ὑπογεννητικότητας είναι ὅλο και πίο ἐμφανείς. Σήμερα, στήν πατρίδα μας τά σχολεῖα ὑποκύπτουν στή μάστιγά της, καθώς πολλά ἀπό αὐτά κλείνουν διότι μειώνεται ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν. Ἐπίσης, ἡ ἄμυνα τῆς χώρας ἔχει ὑποβαθμιστεῖ λόγω τοῦ διαρκῶς μειούμενου ἀριθμοῦ τῶν νέων πού κατατάσσονται κάθε χρόνο στόν στρατό. Τό ἀσφαλιστικό σύστημα βρίσκεται κοντά στήν κατάρρευση λόγω τῆς δυσαναλογίας ἐργαζομένων πρὸς συνταξιούχους.

Κάποιοι ἀποδίδουν τήν ἔξαρση τοῦ φαινομένου στόν οἰκονομικό παράγοντα. Εἶναι, ὅμως, μόνον αὐτός ὁ λόγος; Ἀναντίρρητα τό πρόβλημα δέν είναι μόνο οἰκονομικό, αλλά βαθιά κοινωνικό και σαφέστατα πνευματικό. Δημιουργήθηκε και διογκώθηκε μετά ἀπό τή μεγάλη διάδοση τῶν ὑλιστικῶν ἀντιλήψεων κατά τά δυτικά πρότυπα και τήν υιοθέτηση τοῦ εὐδαιμονιστικοῦ τρόπου ζωῆς.

Φυσικά, πρῶτα φρόντισαν νά ἐκφυλι-

σθεῖ ὁ ἱερός θεσμός τῆς οἰκογένειας, ὁ ὁποῖος καθημερινά σφυροκοπεῖται ἀνελέητα. Ὅσο ἡ οἰκογένεια στοιχιζόταν στή γραμμή τῆς ἐλληνορθόδοξης παράδοσης, ἡ οἰκονομική ἀνέχεια δέν ἀποτελοῦσε ἐμπόδιο γιά τήν ἀνάπτυξη και τή σταθερότητά της. Ἀπό τήν ὥρα, ὅμως, πού ἐπηρεασμένη ἀπό τή μόδα προσδέθηκε στό ἄρμα τῆς ὑποτιθέμενης «προόδου» και τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ, ἔχασε τόν προσανατολισμό της και παραπαίει φτωχαίνοντας διαρκῶς και συρρικνούμενη.

Ἐνας ἄλλος παράγοντας μείωσης τῶν γεννήσεων είναι ἡ ἀνησυχητική αὐξηση τῶν διαζυγίων, πού ὀφείλεται κυρίως στόν ἐγωισμό και στήν πρόταξη τῆς ἀτομικότητας, καθώς ὑπονομεύει τήν ἀγάπη και τήν ἀρμονική συμβίωση.

Ὁ σημαντικότερος, ὅμως, λόγος τῆς παρατηρούμενης ὑπογεννητικότητας είναι ἡ ραγδαία αὐξηση τῶν ἐθνοκτόνων ἐκτρώσεων στήν πατρίδα μας. Τά ἐπίσημα στοιχεῖα ἀποκαλύπτουν πώς «μία πόλη μέ 200.000 ψυχές «κατεδαφίζεται» κάθε χρόνο στίς γυναικολογικές καρέκλες τῆς χώρας μας... Ἐκατοντάδες χιλιάδες ἀνεπιθύμητοι «ἐπισκέπτες» δέν ἔρχονται ποτέ στή ζωή, ἀφοῦ μία ἔκτρωση «διορθώνει» ἕνα στιγμιαῖο λάθος, μία ἀδιέξοδη σκέψη ἢ μία οἰκονομική καταστροφή. Σοκαριστικά είναι τά στοιχεῖα πού παρουσιάστηκαν στό 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γυναικολογικῆς Ἐνδοκρινολογίας: Κάθε χρόνο στήν πατρίδα μας, ἀπό τό σύνολο τῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐκτρώσεων, οί 30.000 ἀφορῶν σέ ἀνήλικα κορίτσια κάτω τῶν 16 ἐτῶν. Οἱ ψυχολογικές, σωματικές και κοινωνικές συνέπειες είναι ὀδυνηρές και κάποτε μή ἀναστρέψιμες.

Πόσο καλύτερα θά ἦταν ἂν εἶχε εἰ-

σακουστεῖ ὁ ἐπίσκοπος Φλωρίνης π. Αὐγουστῖνος Καντιώτης, πού ἀπό τό 1950 ὡς ἀρχιμανδρίτης κήρυττε: «Εἶναι φόνος ἡ ἔκτρωσις». «Μέ τίς ἐκτρώσεις θά σβήσει τό ἱστορικό μας ἔθνος. Μόνοι μας ἀνοίγουμε τάφο νά τό θάψουμε. Γηροκομεῖον, λοιπόν, θά γίνει ἡ Ἑλλάς;».

Γιά τήν πληθυσμιακή μας κατολίθιση, ἀσφαλῶς, ἀνυπολόγιστες εἶναι οἱ εὐθύνες τῆς Πολιτείας. Μέ σωρεῖα ἄστοχων νομοθετημάτων βομβάρδισε συστηματικά τά θεμέλια τῆς οἰκογένειας, πού ἀποτελεῖ τό κύτταρο τῆς κοινωνίας. Ἐπιπλέον, ἡ πολιτεία δέν ἐνισχύει τά νέα ζευγάρια, γιά νά ἀποκτοῦν παιδιά· ἀντίθετα μάλιστα τά θεωρεῖ τεκμήριο πλουτισμοῦ καί χλιδῆς, καί φορολογεῖ τοὺς πολύτεκνους. Κι ἀνάμεσά μας, οἱ λεγόμενοι μετανάστες, πού κατὰ πλειοψηφία εἶναι μουσουλμάνοι, βλέπουμε νά ἀποκτοῦν πολλὰ παιδιά. Στό τέλος θά γίνουμε μειοψηφία, μετανάστες στήν ἴδια μας τήν πατρίδα. Κι ἄς μή γελιόμαστε: «Κανείς δέν μπορεῖ νά ξανακτίσει τόν πολιτισμό του μέ κάποιου ἄλλου τά παιδιά», δήλωσε εὐστοχα ὁ ἀμερικανός γεροϋσιαστής Στήβ Κίνγκ.

Δυστυχῶς βρισκόμαστε μπροστά σέ μία ἀπροσμέτρητη καταστροφή. Τό δημογραφικό εἶναι τεράστιο ἐθνικό πρόβλημα, πού ἀπειλεῖ μέ ἀφανισμό τήν Ἑλλάδα. Τί ἄλλο περιμένουμε, γιά νά συνέλθουμε; Μιά νέα ἐθνική συμφορά; Ἐπιτέλους, ἄς βάλουμε μία νέα «ἀρχή μετανοίας», ἄς «ἐλθουμε εἰς ἑαυτούς» κι ἄς σταματήσουμε αὐτές τίς μεγάλες ἀμαρτίες γιά τό καλό τῆς φιλτάτης μας πατρίδας!

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

* Βάσει τῶν στοιχείων τῆς Ἑλληνικῆς Στατιστικῆς Ἀρχῆς οἱ γεννήσεις στήν Ἑλλάδα κατὰ τό 2017 ἔφθασαν στίς 88.553 (τό 2016 ἦταν 92.898), ἐνῶ οἱ θάνατοι στίς 124.501 (τό 2016 ἦταν 118.792). Ἐκτιμᾶται, ἐπίσης, ὅτι 500.000 νέοι ἐπιστήμονες κάθε εἰδικότητας ἔχουν πάρει τόν δρόμο τῆς ξενιτειᾶς καί ἐργάζονται στό ἐξωτερικό.

** Ὁ πληθυσμός τῆς Ἑλλάδος σήμερα ἀνέρχεται στά 10.738.000 περίπου. Τό διάστημα 2011-2017 μειώθηκε κατὰ 355.000 ἄτομα.

ΔΩΡΕΕΣ

Γιά τήν Ἀδελφότητα

Τσαγκούλης Γεώργιος
20€ * Ἀνώνυμος 50€.

Γιά τήν Κατασκήνωση

Α.Ι. 1.000€ * Γ.Τ. 100€ *
Δ.Ν. 200€ * Ζ.Ν. 200€ *
Θ.Μ., εἰς μνήμην Κρυ-
στάλλως Μπέκα, 1.000€ *
Κ.Α. 500 * Οἰκογένεια Δ.
325€ * Οἰκογένεια Μπ.
82€ * Ὁμάδα ἀνδρῶν «Ἁ-
γίος Φιλήμων» 300€ *
Τ.Χ. 40€ * Ἀνώνυμος 200€
* Ἀνώνυμος 50€.

Γιά τή Φιλανθρωπία

Βασιλειάδου Μαγδαληνή
50€ * Ο.Χ.Α. «Ἡ Θεοτό-
κος» 70€ * Χρυσομάλλου
Δήμητρα 30€.

Γιά τό Περιοδικό

Γ.Χ 10€ * Kalantidis Cha-
ralampos 15€ * Κυριαζή
Πολυξένη 10€ * Π.Σ. 10€
* Ἀνώνυμος 20€.

Γιά τίς Φυλακές

Ἀγγελίδης Δημήτριος 20€
* Διρχαλίδης Δημήτριος
45€ * Μουρατίδου Κυρια-
κή 30€ * Ρ.Γ. 100€.

Ὁ Σισανίου καί Σιατίστης Παῦλος

Ἡ εἶδηση τῆς αἰφνίδιας κοίμησης τοῦ μητροπολίτου Σισανίου καί Σιατίστης Παύλου ἔπese ὡς «κεραυνός ἐν αἰθρίᾳ»...

Μέ τόν Γιώργο Ἰωάννου (αὐτό ἦταν τό λαϊκό του ὄνομα) ὑπῆρξαμε συμφοιτητές στή Θεολογική Σχολή Ἀθηνῶν. Ἐγώ ἀπόφοιτος κλασικοῦ τμήματος Λυκείου, ἐκεῖνος πρακτικοῦ. Δέν εἶχε διδαχθεῖ καθόλου λατινικά. Παρά ταῦτα πέρασε μεταξύ τῶν πρώτων στή Θεολογική. Σοβαρός καί σεμνός φοιτητής, ὑπό τήν πνευματική καθοδήγηση τοῦ ἐσχάτως ἁγιοκαταταγέντος ἁγίου Ἰακώβου Τσαλίκη. Στίς συζητήσεις μας δέν ὁμογνωμοῦσαμε πάντοτε. Σεβόταν ὅμως ὁ καθένας τή γνώμη τοῦ ἄλλου. Μετά τίς θεολογικές μας σπουδές καί τήν ἀναχώρησή μου γιά μεταπτυχιακές στή Γερμανία χάσαμε ὁ ἕνας τά ἴχνη τοῦ ἄλλου. Ἐγώ ἀκολούθησα τόν

ἑγγαμο βίο, ἐκεῖνος τόν βίο τῆς πλήρους ἀφίερωσης στήν Ἐκκλησία. Τήν ὑπηρετήσε ἀπό διάφορες θέσεις, ἐφημερίου, ἱεροκήρυκα, ὑπεύθυνου νεότητος, συνοδικοῦ γραμματέα. Σέ ὅλες τίς θέσεις εἶχε δώσει πλήρως καί ἀνιδιοτελῶς τόν ἑαυτό του. Δική του πρόταση ἦταν νά δίνεται ἐπίδομα ἀπό τόν ἐκκλησιαστικό κορβανά σέ κάθε τρίτο ὀρθόδοξο παιδί πού θά γεννιόταν στούς νομούς τῆς Θράκης, γιά νά ἀντιμετωπισθεῖ ἐκεῖ τό μεγάλο δημογραφικό πρόβλημα.

Ὅταν ἐκοιμήθη ὁ μακαριστός ἐπίσκοπος Σιατίστης Ἀντώνιος, τόν κάλεσε ὁ τότε ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μέ τήν ψήφο τῆς Ἱεραρχίας νά συνεχίσει ὡς φιλομόναχος τό ἔργο τοῦ Ἀντωνίου. Ἐξελέγη μητροπολίτης Σισανίου καί Σιατίστης καί ἔδωσε νέα πνοή στήν πνευματική κίνηση τῆς περιοχῆς μας. Συμπαράσταθηκε σέ ὅλα τά μοναστήρια τῆς ἐπαρχίας του διακονώντας μέ ταπείνωση τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀψηφώντας πλεῖστες φορές τά προβλήματα ὑγείας πού ἀντιμετώπιζε. Εἶχε ἀναλάβει πρωτοβουλία νά ἐγκατασταθοῦν πολύτεκνες οἰκογένειες ἀπό τήν Ἀθήνα σέ χωριά τοῦ Βοῖου πού ἐρημώνουν, ὅπου φρόντισε νά τοῦς δοθοῦν σπίτια καί χωράφια. Ἡ προσπάθεια βρίσκεται στό τελικό στάδιο καί ἐλπίζουμε νά δώσει κάποια πνοή στό ἐρημούμενο Βοῖο. Δέν παρέλειπε νά ὁμιλεῖ καί νά παραχωρεῖ ραδιοφωνικές καί τηλεοπτικές συνεντεύξεις πάνω σέ ἐπίκαιρα θέματα, προπαντός σέ θέματα οἰκογενείας καί νεότητος, ἐμφυλῶν ταυτοτήτων, ἀλλά καί σέ ἐθνικά θέματα. Μιλοῦσε πάντοτε καί μοιραζόταν τίς σκέψεις του μέ τοῦς συνομιλητές του γιά ὅσα σκόπευε νά ὑλοποιήσει. Δέν παρίστανε ποτέ τήν αὐθεντία. Δέν ὑπῆρξε δεσπότης. Ὑπῆρξε ποι-

μένας. Ἔδινε σέ κάθε περίπτωση τό στίγμα τῆς Ἐκκλησίας...

Ἡ ἀναχώρηση τοῦ μακαριστοῦ πλέον Παύλου ἀφήνει δυσαναπλήρωτο κενό στήν Ἐκκλησία. Μᾶς συνήθισε τόν τελευταῖο καιρό σέ τολμηρές ἀντιπαραθέσεις μέ τούς νομεῖς τῆς κρατικῆς ἐξουσίας, τούς ὁποίους «στρῦμωχνε» μέ τά ἐπιχειρήματά του καί μέ τόν ξεκάθαρο, ἀγωνιστικό λόγο του. Ἰδιαίτερα στό θέμα τῆς ἐνδοτικότητας ἀπό ἐλληνικῆς πλευρᾶς συμφωνίας τῶν Πρεσπῶν. Ἐνῶ ἀρχικά εἶχε ταχθεῖ ἐναντίον τῶν συλλαλητηρίων, τόν τελευταῖο καιρό ξιφούλκησε κατὰ τῶν ὑπευθύνων τῆς συμφωνίας. Ἔλαβε πρωτοβουλία γιά τή σύνταξη τῆς μαχητικῆς ἐπιστολῆς τῶν εἴκοσι δύο μητροπολιτῶν τῆς Μακεδονίας καί ἔγραψε στό τελευταῖο του ἄρθρο-καταπέλτη γιά τή διεξαγωγή δημοψηφίσματος γιά τή συμφωνία. Παραθέτω τό τελευταῖο κομμάτι τοῦ ἁρθρου. Γράφει μέ πολλή παρρησία:

«Ἡ συμφωνία τῶν Πρεσπῶν σέ τίποτα δέν ἐξυπηρετεῖ τήν Ἑλλάδα. Ἄν κάποιος ἐξυπηρετεῖται εἶναι τά Σκόπια, ἀλλά οὔτε καί αὐτά. Ἐξυπηρετεῖται κυρίως τό παιχνίδι ἡ μᾶλλον ὁ ἀνταγωνισμός τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καί κανεῖς ἄλλος. Γιά τήν Πατρίδα μας ὅμως ἡ συμφωνία τῶν Πρεσπῶν ἔχει ἓνα ἄλλο μειοδοτικό στοιχεῖο. Τήν ἀπόλυτη περιφρόνηση τοῦ Λαοῦ. Στά Σκόπια τουλάχιστον ἔγινε Δημοψήφισμα. Κατά τήν ἐλληνική Κυβέρνηση ὅμως ὁ Ἑλληνικός Λαός εἶναι ἀνώριμος. Δέν τοῦ ἐπιτρέπεται νά ἐκφράσει τήν γνώμη του. Αὐτό μπορεῖ νά συμβαίνει σίς Δημοκρατίες, ἀλλά ἐμεῖς δέν ἔχουμε Δημοκρατία. Πόσο δίκαιο εἶχε ὁ μακαρίτης ὁ Γιάννης ὁ Τσαρούχης ὅταν πρὶν πολλά χρόνια ἓνα βραδάκι στήν

Χαλκίδα ἔλεγε: “Ἡ Ἑλλάδα πέρασε πολλές κατοχές. Ἡ χειρότερη ἀπὸ ὅλες εἶναι ἡ ἐλληνική κατοχή”.

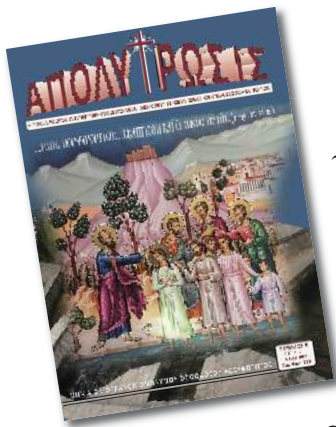
Ξέρω τήν ἀντίδραση τοῦ ἐξουσιαστικοῦ κατεστημένου. “Κάνεις πολιτική, δέν σοῦ ἐπιτρέπεται”. Ἡ συκοφαντία ἦταν πάντα τό ὄπλο τῶν ἐξουσιαστῶν. Μέ τήν γραφίδα μου ὑπερασπίζομαι τήν Πατρίδα μου, αὐτό κάνω. Γίνομαι ἡ φωνή τῶν συμπολιτῶν μου, τῶν ἀνθρώπων τοῦ ποιμνίου μου. Ἴσως μέ ἐρωτήσετε: “Καί ἐμεῖς εἴμαστε προδότες;”.

Σᾶς ἀπαντῶ λοιπόν εὐθέως. Σήμερα πιστεύω ὅτι ἔχετε κάνει μεγάλο λάθος μέ αὐτή τή συμφωνία τῶν Πρεσπῶν. Πιστεύω ὅτι εἴσθε σέ λάθος δρόμο. Σᾶς τό φωνάζει ὁλος ὁ λαός. Ἄν ὅμως τήν ψηφίσετε καί αὐτά πού φοβόμαστε ὅλοι ἐμεῖς ἔλθουν στήν Πατρίδα μας, τότε θά σᾶς τό ποῦμε ξεκάθαρα ὅτι ὑπογράψατε μιᾶ συμφωνία προδοτική γιά τήν Πατρίδα.

Ἐμεῖς σᾶς προτείνουμε νά μοιραστεῖτε τήν εὐθύνη τῆς ἀπόφασης μέ τόν Λαό. Σᾶς προτείνουμε Δημοψήφισμα, ἐδῶ καί τώρα. Δέν εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς γειτονικῆς Χώρας ὠριμότεροι τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλιῶς ἐκφράζετε περιφρόνηση ἀπέναντι στό λαό. Μακάρι νά σᾶς φωτίσει ὁ Θεός αὐτή τήν ἔσχατη ὥρα».

Λόγος πεπαρρησιασμένος, πού μᾶς κάνει νά τόν συμπαθήσουμε ἀκόμη περισσότερο. Εἶθε ὁ ἀγαπημένος μας καί καταξιωμένος συμφοιτητής καί ἐπίσκοπος, ὁ μακαριστός Παῦλος, νά βρεῖ παρρησία ἀπέναντι στόν δικαιοκρίτη Κύριο καί νά πρεσβεύει ὑπέρ τοῦ ποιμνίου του καί ὑπέρ ὅλων ὅσοι μοιράστηκαν μαζί του τούς ὀραματισμούς του.

Δρ. Τσακαλίδης Γεώργιος
Θεολόγος - Θρησκευοπαιδαγωγός

Ἑπίσκεψη Θεοῦ

Κάθε φορά πού τύχαινε νά συναντηθοῦν ὁ γερο-Ἰάκωβος κι ὁ Ἀλέξης, ὅλοι ἀποροῦσαν τί βρῖσκανε νά ποῦν ἕνας ὀγδονταπεντάχρονος κι ἕνας

εἰκοσιπεντάχρονος.

Γνωρίστηκαν στήν ὀρθόδοξη ἐκκλησία τοῦ Λονδίνου ἕνα Δεκαπενταύγουστο καί γίνανε ἀχώριστοι φίλοι. Ὁ γερο-Ἰάκωβος Θεσσαλονικίος ξενιτεμένος τή δεκαετία τοῦ '50 κι ὁ Ἀλέξης γιός προσφύγων ἀπό ἕνα χωριό τῆς μαρτυρικῆς Κύπρου. Ὁ γέρος χαιρόταν νά ἀκούει τόν Ἀλέξη νά τοῦ μιλάει γιά τόν τόπο πού γεννήθηκαν οἱ γονιοί του, γιά τό χωριό του πού ποτέ δέν γνώρισε μὰ πού τόσο παραστατικά τό παρουσίαζε. Κι ὁ νέος δέν χόρταινε νά ἀκούει τόν γερο-Ἰάκωβο νά λέει, νά λέει γιά τή Θεσσαλονίκη του, γιά τή νυφούλα τοῦ βορρᾶ...

- Ξέρεις νά διαβάξεις ἑλληνικά, παππού; τόν ρώτησε μόλις τελείωσε ἡ Λειτουργία, μέ τά δικά του σπασμένα ἑλληνικά ὁ Ἀλέξης.

- Καί βέβαια ξέρω, γιέ μου, ἀπάντησε περήφανα ὁ γέρος. Ἐγγλέζικα δέν ξέρω, συμπλήρωσε γελώντας, γιατί ρωτᾷς;

- Ἐγώ ξέρω νά γράφω καί νά διαβάζω πολύ λίγο καί δέν μπορῶ νά καταλάβω ἄν ἕνα περιοδικό πού μοῦ ἔδωσε σήμερα κάποιος ἄγνωστος εἶναι ὀρθόδοξο ἢ ὄχι. Μπορεῖς ἐσύ, παππού, νά τό δεῖς καί νά μοῦ πεῖς; ρώτησε ὁ Ἀλέξης καί χωρίς νά περιμένει ἀπάντηση ἔβγαλε τό περιοδικό

ἀπό τήν ἐσωτερική τσέπη τῆς καμπαρντίνας του.

Πῆρε ὁ γερο-Ἰάκωβος τό περιοδικό στά χέρια του καί φόρεσε τά μικρά στρόγυλα γυαλιά του.

- «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», διάβασε φωναχτά, κι ἀπόμεινε νά κοιτᾷ μέ ὀρθάνοιχτα μάτια τό περιοδικό πού ἔτρεμε πιά μέσα στά τρεμάμενα χέρια του.

- Τί ἔπαθες, παππού; ρώτησε μέ ἀπορία ὁ Ἀλέξης.

- «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»... ψιθύρισε συγκινημένος ὁ γέρος. Ἀλέξη μου, αὐτό εἶναι τό κομμάτι τῆς Θεσσαλονίκης γιά τό ὅποιο δέν σοῦ μίλησα ποτέ! Τό πιο ὁμορφο, τό πιο ἱερό καί τό πιο καθοριστικό γιά τή ζωή μου.

- Τί λές παππού; Ὑπάρχει κομμάτι τῆς Θεσσαλονίκης πού δέν μοῦ μίλησες γιά αὐτό; τόν πείραξε καλοκάγαθα ὁ νέος.

- Ναί, παιδί μου, γιατί ὑπάρχει κι ἕνα κομμάτι τῆς ζωῆς μου πού δέν σοῦ τό φανέρωσα ποτέ, ἀπάντησε κατεβάζοντας τό κεφάλι ὁ γερο-Ἰάκωβος. Δύσκολα χρόνια, παιδί μου. Μετά τήν Κατοχή καί τόν Ἐμφύλιο ἡ φτώχεια κι ἡ πείνα μᾶς εἶχαν γονατίσει. Κακό πράμα ὁ πόλεμος, παιδί μου!

- Σέ μένα τό λές, παππού; εἶπε κουνώντας μέ θλίψη τό κεφάλι του ὁ Ἀλέξης.

- Ἦμουν τό μεγαλύτερο ἀπό τά ἔξι ἀδελφία μου καί βγῆκα νωρίς στή βιοπάλη, συνέχισε ὁ γέρος. Ὁ πατέρας μου εἶχε χάσει τό ἕνα του πόδι στόν πόλεμο τοῦ '40 καί ἡ μικρή σύνταξη πού ἔπαιρνε δέν ἔφτανε νά θρέψει τόσα στόματα. Καί κάπου ἐκεῖ στά δεκαεῖς μου ἔμπλεξα μέ μία παρέα πού ἔκανε μικροκλοπές. Μιά τοῦ

κλέφτη, δυό του κλέφτη, πού λέει κι ή παροιμία... Στά δεκαοκτώ μου βρέθηκα στή φυλακή γιά κλοπή. Μέσα στή φυλακή κόντευα νά τρελαθῶ ἀπό τή ντροπή καί τή στεναχώρια μου. Πίστευα πώς τελείωσε γιά μένα ή ζωή. Μόνη μου παρηγοριά ήταν ή μάνα μου, πού έρχότανε πότε πότε νά μέ δεῖ. Αυτό ήταν καί τό μοναδικό μου επισκεπτήριο. Ὡς τή μέρα εκείνη πού ἐγώ τή λέω μέρα επίσκεψης του Θεοῦ.

Σταμάτησε γιά λίγο τή διήγηση ὁ γερο-Ίάκωβος κι ὁ Ἀλέξης περίμενε σιωπηλός.

- Ναί, ἐπίσκεψη Θεοῦ ήτανε, Ἀλέξη μου. Μία ομάδα νέων κι ἕνας παπάς πού μᾶς μάζεψε ὅλους τούς φυλακισμένους καί μᾶς μίλησε γιά τήν ἀγάπη του Θεοῦ καί γιά τήν ἀνοικτή ἀγκαλιά του πού μᾶς περίμενε. Οἱ νέοι αὐτοί εἶχαν κι ἕνα ἀκοντεόν καί μᾶς τραγούδησαν χριστιανικά τραγούδια. Ὑστερα ὁ διευθυντής τῆς φυλακῆς μᾶς εἶπε ὅτι ὅποιος ήθελε μπορούσε νά πάει στό ἐκκλησάκι νά βρεῖ τόν ἱερέα καί νά ἐξομολογηθεῖ. Δέν ήξερα τί θά πεῖ ἐξομολόγηση, ὅμως εἶχε τόσο πολύ μιλήσει μέσα μου τό κήρυγμα του ἱερέα πού πρῶτος δήλωσα πώς ήθελα νά πάω. Ἀπό εκείνη τή μέρα, Ἀλέξη μου, ἄλλαξε ή ζωή μου.

Ὑστερα ἀπό ἕνα χρόνο πού βγῆκα ἀπό τή φυλακή ἐκεῖνοι οἱ νέοι κι ἐκεῖνος ὁ παπάς μέ στήριξαν καί μέ βοήθησαν νά ζήσω μέ καθαρό πιά τό μέτωπο στήν κοινωνία. Ἦτανε οἱ νέοι κι ὁ ἱερέας ἀπό τήν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗ», κι ήταν ή «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗ» μία ὀρθόδοξη χριστιανική ἀδελφότητα πού ἐκτός ἀπό τό πνευματικό ἔργο πού ἔκανε μέ τίς ὁμιλίες καί τήν ἐρμηνεία τῆς ἀγίας Γραφῆς στήν αἴθουσά της, ἔκανε καί κοινωνικό ἔργο σάν κι αὐτό τῆς επίσκεψης στή φυλακή ὅπου βρισκόμουν

ἐγώ τό 1953.

Ξενιτεύτηκα τό 1956 μέ στόχο νά κερδίσω τίμια τό ψωμί μου καί νά ἐπιστρέψω καί πάλι στήν ἀγαπημένη μου Θεσσαλονίκη, μά τά ἔφερε ἔτσι ὁ Θεός, παντρεύτηκα τή Μαρίκα καί ἔμεινα γιά πάντα στό Λονδίνο. Αὐτό τό περιοδικό, Ἀλέξη μου, δέν ἔτυχε νά πέσει ποτέ πρίν στά χέρια μου. Πέρασαν τόσα χρόνια ἀπό τότε καί κοντεύω νά χαρακτηριστῶ ἀγνώμων! Μά πιστεφεῖ με, τά δύομισι χρόνια της ζωῆς μου κοντά σ' ἐκείνους τούς ἀνθρώπους εἶναι τό πιό ἱερό, τό πιό σημαντικό κομμάτι τῆς ζωῆς μου. Κι ή Πέλοπος ή πιό ἀγαπημένη ὁδός τῆς Θεσσαλονίκης. Πέλοπος 7! Νομίζεις καί νά ήθελα μπορούσα νά τήν ξεχάσω;

Ἄνοιξε τό περιοδικό ὁ γερο-Ίάκωβος καί γύρισε μέ συγκίνηση μία μία τίς σελίδες του.

- Θέλω νά βρεθῶ, Ἀλέξη μου, ἔστω γιά μία φορά σέ κείνη τήν αἴθουσα! Θέλω ἔστω καί καθυστερημένα νά πῶ ἕνα μεγάλο «εὐχαριστῶ» σ' αὐτούς πού συνεχίζουν ἀκόμα αὐτό τό ἔργο!

- Νά πᾶς, παππού, νά πᾶς! Μᾶλλον θά πᾶμε! Πρῶτα ὁ Θεός, θά πᾶμε νά γνωρίσω καί τή Θεσσαλονίκη σου. Μακάρι νά μπορούσαμε νά πᾶμε νά σοῦ γνωρίσω καί ἐγώ τό δικό μου τό χωριό...

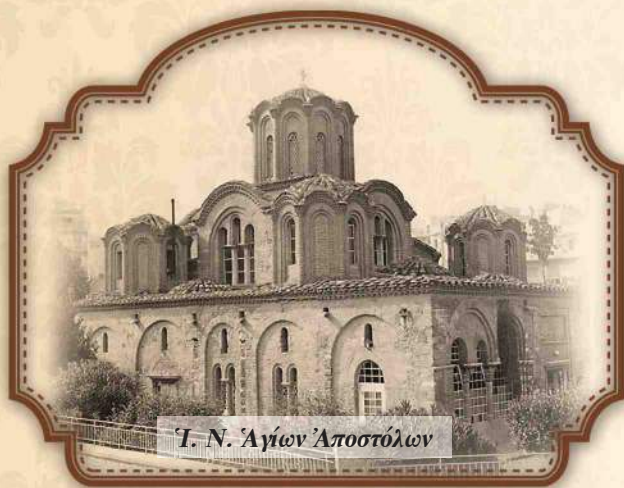
- Τί ἡμερομηνία ἔχουμε σήμερα, Ἀλέξη μου; ρώτησε δακρυσμένος ὁ γέρος.

- 17 Φεβρουαρίου, παππού! ἀπάντησε ὁ νέος.

- Σημείωσε την, γιέ μου. Δεύτερη ἐπίσκεψη του Θεοῦ στή ζωή μου, γιά νά μή φύγω ἀπό αὐτή τή ζωή ἀγνώμων!

Ἑλένη Βασιλείου

90 χρόνια ἀποστολικῆς Διακονίας

Ἦταν μία Κυριακή στά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1930, ὅταν γιά πρώτη φορά συνάχθηκαν κάποιοι ἄνθρωποι μέ φόβο Θεοῦ, λαχτάρα γιά τή μελέτη τοῦ λόγου του καί ἀποστολικό φρόνημα, στό ἐπιτροπικό τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, στή Θεσσαλονίκη. Ἀπό ἐκείνη τήν Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ 1926 καί κάθε Κυριακή μέ διδάσκαλο τόν φιλόλογο Εὐστάθιο Στουγιαννάκη συναθροίζονταν στόν ἴδιο τόπο γιά τήν ἀγιογραφική τους μελέτη. Ἡ ἱερά μητρόπολις Θεσσαλονίκης ἐνέκρινε τήν προσπάθεια αὐτή παρακολουθώντας ἀπό κοντά τή λειτουργία της.

Δυστυχῶς, ὅμως, τόν ζήλο αὐτῆς τῆς ομάδας γιά τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, τόν παρεξήγησαν κάποιοι τυπολάτρες «εὐσεβεῖς». Ταύτισαν ἀπό θεολογική ἄγνοια τούς ἐκλεκτούς ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου μέ προτεστάντες, γεγονός πού εἶχε ὡς

ἀποτέλεσμα νά ἐκδιωχθοῦν ἀπό τό ἐπιτροπικό τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων γιά νά παύσει ὁ ... σκανδαλισμός!

Ἐκεῖνα τά δυσοίωνα χρόνια, ὑπῆρχαν στήν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης πολλοί ναοί μέ ἀραιό ἐκκλησίασμα, ὅπου σπάνια γινόταν κήρυγμα. Χαρακτηριστική εἶναι ἡ μαρτυρία πού κατα- θέτουν ἱδρυτικά μέλη τῆς Ἀδελφότητας: «Ἀνοιξη τοῦ 1926... Οἱ ἐκκλησίες εἶναι ἄδειες. Οἱ

ἱερεῖς λειτουργοῦν μηχανικά. Οἱ καμπάνες ἤχοῦν "εἰς ὧτα μὴ ἀκουόντων". Οἱ ἄμβωνες σιγοῦν... Ὁ προσηλυτισμός, κυρίως... ἐκ μέρους τῶν εὐαγγελικῶν, ὀργιάζει εἰς βάρος τῶν ὀρθοδόξων. Ὁ ὕλισμός μέ τίς ποικίλες θεωρίες του διαδίδει καί ἐνισχύει τήν ἀπιστία καί τήν ἀνηθικότητα» (περ. «Ἀπολύτρωσις» Μάιος 1976).

Ἀφοῦ περιπλανήθηκαν ἀπό τόπο σέ τόπο οἱ ζηλωτές τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, δημιούργησαν τό 1928 -πρίν 90 χρόνια- τήν Ὁρθόδοξη Χριστιανική Ἀδελφότητα «Ἀποστολική Διακονία», σημερινή «Ἀπολύτρωση». Ἐξασφάλισαν ἔτσι στήν πνευματική αὐτή κίνηση νομική ὑπόσταση μέ ἐγκεκριμένο ἀπό τό Πρωτοδικεῖο καταστατικό.

Ὁ ἐπί σειρά ἐτῶν πρόεδρος μακαριστός Βασίλειος Σύρμος εἶχε γράψει σχετικά μέ τό πνευματικό ἀνάστημα αὐτῶν

τῶν δεδιωγμένων πρωτεργατῶν τὰ ἐξῆς:
«Ἄπαντα τὰ μέλη τοῦ πρώτου ἰδρυτικοῦ Συμβουλίου ἦσαν λίαν πεφωτισμένα, διαπνεόμενα ὑπό μεγάλης πίστεως πρὸς τόν Θεόν, τοῦ ὁποίου ἐπὶ τῆς γῆς τό ἔργον μετὰ θέρμης, ζέσεως καί ἀγάπης ἀνέλαβον νά ἐκτελέσουν θεσπίσαντες ὄντως ἀξιοθαυμάστους διατάξεις πρὸς κατοχύρωσιν τοῦ θεαρέστου αὐτῶν ἔργου».

Σκοπός τῆς «Ἀποστολικῆς Διακοινίας»/«Ἀπολύτρωσης», σύμφωνα μέ τό πρῶτο καταστατικό, ἀλλά καί μέ κάθε ἐπόμενο, ἦταν καί εἶναι διπλός: (α) ἡ δωρεάν κατά Χριστόν μόρφωσις τῶν μελῶν τῆς καί ἄλλων χριστιανῶν καί β) ἡ ἄσκησις φιlanθρωπίας».

Σημαντικότεροι σταθμοί τῆς στό διάβα τῆς ἱστορίας ὑπῆρξαν οἱ ἐξῆς:

4 Μαρτίου 1939: Ἐγκαίνια τῆς κεντρικῆς αἴθουσας.

7 Ἰουνίου 1943: Ἐκδοσις τοῦ πρώτου φυλλαδίου μέ ἀρθρογράφο τόν π. Αὐγουστῖνο Καντιώτη.

1941-1944: Ἡθική καί φιlanθρωπική προσφορά στά δύστυχα χρόνια τῆς Κατοχῆς.

26 Νοεμβρίου 1943: Ἰδρυσις σχολῆς βυζαντινῆς μουσικῆς.

28 Ὀκτωβρίου 1946: Ἰδρυσις φοιτητικοῦ οἰκοτροφείου.

Ἰούνιος 1947: Δημιουργία βιβλιοπωλείου.

Νοέμβριος 1999: Λειτουργία τοῦ «Δημητρουλείου» πνευματικοῦ κέντρου.

Ἰανουάριος 2010: Ἐγκαίνια τῆς ἀνακαινισμένης κεντρικῆς αἴθουσας.

Καλοκαίρι 2013: Ἐγκαίνια τῆς κατασκευῆς στήν Καστανοῦσα Σερ-

ρῶν.

Τά στοιχεῖα γιά τήν ἐνενηντάχρονη ἱστορία τῆς Ἀδελφότητος ἀντλήσαμε κυρίως ἀπό:

- τίς 16.000 σελίδες τοῦ περιοδικοῦ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» (ἔτη: 1946 - 2018),

- τίς 4.000 σελίδες Πρακτικῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου συμπεριλαμβανομένων καί τῶν Γενικῶν Συνελεύσεων,

- τήν ἐπεξεργασία τῶν συνεντεύξεων πού πήραμε ἀπό ἱστορικά στελέχη τῆς Ἀδελφότητος.

Τά παρουσιάζουμε στίς ἐνότητες:

1. Πατέρες καί διδάσκαλοι πού οἰκοδόμησαν πνευματικά τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος.

2. Πνευματικές καί ἱεραποστολικές δράσεις.

3. Τά «καλά ἔργα», στά ὅποια πρωτοστάτησε ἡ Ἀπολύτρωσις.

4. Συνοδοιπόροι καί συμπαραστάτες στό ἔργο τῆς μαρτυρίας τοῦ Χριστοῦ.

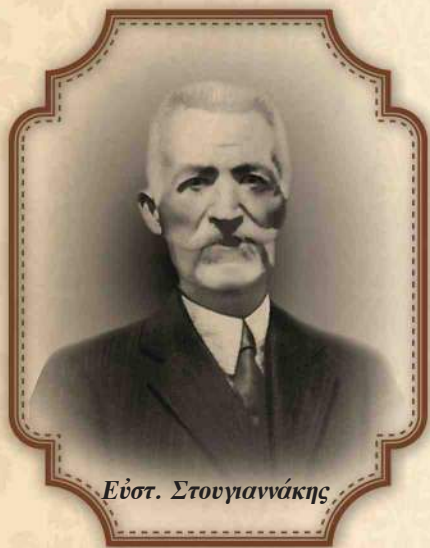
5. Τό φοιτητικό οἰκοτροφεῖο.

6. Τέλος, μνημονεύουμε τούς «κοιμηθέντας ἐν Κυρίῳ».

Ἀξίζει νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι «Ἀπολύτρωσις» δέν ἦταν καί δέν εἶναι τὰ κτήρια ἀλλά οἱ ἀδελφοί καί οἱ ἀδελφές, ὁ πνευματικός ἀγώνας τους, τὰ δάκρυα καί ὁ ἰδρώτας τους, ἡ ἐν Χριστῷ ζωή τους. Κανένα ἔργο δέν θά μπορούσε νά ἐπιτελεσθεῖ χωρίς τή φωτισμένη καθοδήγησις τῶν ὑπευθύνων προσώπων ἀλλά καί χωρίς τήν αὐθόρμητη ἐθελοντική προσφορά καί τοῦ πιό ἀπλοῦ μέλους. Μνησθεῖτε ὅλων ὁ πανάγαθος Κύριος τοῦ θεοῦ ἀμπελῶνος.

Κωνσταντῖνος Μεταλλίδης

Πατέρες καί διδάσκαλοι

Εὐστ. Στουγιαννάκης

Σημαντική γιά τήν ὀργάνωση καί τήν ἐκτέλεση ὅλου τοῦ ἔργου ὑπῆρξε ἡ συμβολή τῶν ἐκάστοτε Διοικητικῶν Συμβουλίων τῆς Ἀδελφότητας καί μάλιστα τῶν προέδρων αὐτῶν. Πρῶτος πρόεδρος ἀνέλαβε τό 1928 γιά ἕνα χρόνο ὁ Γεώργιος Παπαδόπουλος. Μέχρι τό 1940 τά περισσότερα χρόνια πρόεδρος ἦταν ὁ Ἰωάννης Μαλίμογλου. Ἀξιοσημείωτη εἶναι ἡ προεδρία τοῦ Βασιλείου Σύρμου πού διήρκεσε ἀπό τό 1955 ἕως τό 1968. Τό 1969 ἀνέλαβε πρόεδρος ὁ γνωστός καί ἀγαπητός σέ ὅλους μας θεολόγος Σάββας Ξανθόπουλος, ὁ ὁποῖος μέ ἕνα μικρό διάλειμμα (1990-1993) παρέμεινε σ' αὐτή τή θέση ὡς τήν ἐκδημία του (2017). Πλέον στή θέση τοῦ προέδρου βρίσκεται ὁ κ. Γεώργιος Μυτιληναῖος, ἐκπαιδευτικός, τέως Διευθυντής Λυκείου.

Τίς βάσεις καί τά θεμέλια γιά τό πνευματικό οἰκοδόμημα τῆς «Ἀπολυτρώσεως» τά ἔθεσαν οἱ φωτισμένοι πατέρες καί διδάσκαλοι πού ἔστειλε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ γιά νά καθοδηγήσουν καί νά καλλιεργήσουν πνευματικά τά μέλη τῆς Ἀδελφότητας. Τό ἔργο τους βασιζόταν πάντοτε στήν ἁγία Γραφή καί τήν ἱερά Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας. Μνημονεύουμε ἐπιγραμματικά μερικούς, οἱ ὁποῖοι ἀναδείχθηκαν σταθερά σημεῖα ἀναφορᾶς:

Εὐστάθιος Στουγιαννάκης: Μέ καταγωγή ἀπό τήν Ἑδεσσα, ὑπηρέτησε γιά χρόνια ὡς ἐκπαιδευτικός, ἐνῶ διακρίθηκε καί γιά τό συγγραφικό του ἔργο. Συγχρόνως, εἶχε καί πολύ σημαντική κοινωνική καί ἐθνική δράση. Ὁ Στουγιαννάκης ξεκίνησε τά κηρύγματα ἀρχικά στόν ναό τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων. Στή συνέχεια τό 1928 ἱδρυσε τήν Ἀδελφότητα «Ἀποστολική Διακονία». Τό 1930 τοῦ ἀπονεμήθηκε ὁ τίτλος τοῦ Διδασκάλου τῆς Ἀδελφότητας. Στόχος του ἦταν ἡ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης πρὸς τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποῖου ἡ μελέτη στά χρόνια ἐκεῖνα ἦταν ἀνύπαρκτη. Ἰδρυσε μάλιστα 22 παραρτήματα τῆς Ἀδελφότητας.

π. Αὐγουστῖνος Καντιώτης ἐπίσκοπος Φλωρίνης: Μπορεῖ νά μὴν εἶχε ἐπίσημα τήν πνευματική καθοδήγηση τῆς Ἀδελφότητας, ὥστόσο ἡ συμβολή του ἦταν καθοριστική στήν ἐξέλιξή της καθώς πολλές φορές ἔδινε πολύτιμες συμβουλές καί ἐπηρέαζε τίς ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἐμπνεύστηκε τήν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἀδελφότητας τό 1943 καί τοῦ ἔδωσε τό ὄνομα «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ». Μιλοῦσε τακτικά στήν αἴθουσα τῆς Ἀδελφότητας καί εἶχε τήν εὐθύνη τοῦ οἰκοτροφείου της.

π. Τιμόθεος Παπαμιχαήλ: Ἦταν ὁ διδάσκαλος καί πνευματικός πατέρας τῆς Ἀδελφότητας ἀπό τό 1946 ἕως τό 1953. Κήρυττε στήν

κεντρική αίθουσά της, λειτουργούσε σέ ναούς της Θεσσαλονίκης καί ἀρθρογραφούσε στό περιοδικό. Ίδρυσε πολλά Κατηχητικά Σχολεῖα, ἀνάμεσά τους καί τό Σχολεῖο τοῦ Χριστοῦ.

Χαρίλαος Καραδιάκος: Προερχόταν ἀπό τά σπλάχνα τῆς Ἀδελφότητας καί ἦταν δόκιμος ὁμιλητής. Ίδιαιτερα ἀσχολήθηκε μέ τόν τομέα τῆς νεότητας. Τό 1954 ὅμως διορίστηκε ὡς θεολόγος καθηγητής στή Μέση Ἐκπαίδευση καί ἀναγκαστικά παρέδωσε τά ἡνία τῆς Ἀδελφότητας στόν ἐπόμενο διδάσκαλο.

Στέργιος Σάκκος: Ἦταν ὁ μακροβιότερος διδάσκαλος τῆς Ἀδελφότητας. Ἦδη ἀπό πολύ νεαρή ἡλικία (23 ἐτῶν), τό 1953 κηρύττει στήν αίθουσα τῆς Ἀπολυτρώσεως. Γιά σχεδόν 60 χρόνια κηρύττει καί ἐρμηνεύει τήν ἀγία Γραφή, κάθε Τρίτη καί Κυριακή. Τό 1962 ὀρίζεται καί ἐπίσημα Διδάσκαλος τῆς Ἀδελφότητας. Ὁργανώνει Κατηχητικά καί Ὁμάδες καί γιά σαράντα χρόνια ὑπηρετεῖ ὡς ἀρχηγός στίς Κατασκηνώσεις ἀρρένων τῆς Ἀδελφότητας. Τό 1971 ἰδρύει καί διευθύνει Ἀντιαιρετική Σχολή καί προσπαθεῖ νά ἀντιμετωπίσει τή δράση τῶν αἰρετικῶν καί ἰδίως τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά. Μέ τή Βιβλική Σχολή ἐπίσης ἐπὶ σειρά ἐτῶν συνέβαλε στόν ἀγιογραφικό καταρτισμό τῶν κατηχητῶν, κυκλαρχῶν καί ἀπλῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητας.

Παυσανίας Κουτλεμάνης: Διοργάνωσε τόν Σύνδεσμο Νέων «Λύχνος» καί τίς φοιτητικές καί μαθητικές Ὁμάδες στό Δημητρούλειο. Ἦταν γιά σαράντα περίπου χρόνια ὁ συντονιστής τῶν Κατασκηνώσεων ἀρρένων τῆς Ἀδελφότητας.

Παναγιώτης Παναγιωτίδης: Μέ κέν-

τρο τῆς ἱεραποστολικῆς του δράσης τό βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἀδελφότητας ὁ Παναγιώτης Παναγιωτίδης ἔκανε κηρύγματα καί κύκλους ἀγίας Γραφῆς στή Θεσσαλονίκη καί στά περίχωρά της, ἀλλά καί σέ ἄλλες πόλεις τῆς Μακεδονίας, μέχρι καί στό ἐξωτερικό. Ἦταν μάλιστα γιά χρόνια ὑπεύθυνος τῶν Κύκλων Μελέτης ἀγίας Γραφῆς τῆς Ἀδελφότητας, καθώς καί τοῦ ἀνατολικοῦ παραρτήματός της (Μαυρομιχάλη 23, περιοχή Μαρτίου). Ἐπιδόθηκε ἐπίσης στόν ἀντιαιρετικό ἀγώνα, ἰδίως ἐνάντια στούς Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά.

Δημήτριος Χαρίσης: Ὁ πρῶτος οἰκοτροφός τοῦ φοιτητικοῦ οἰκοτροφείου καί διευθυντής αὐτοῦ, ἀφοσιωμένος μαθητής καί συνεργάτης τοῦ π. Τιμοθέου Παπαμιχαήλ. Κυκλάρχης καί ἱεροκήρυκας τῆς Ἀδελφότητας, ἀρθρογράφος τοῦ περιοδικοῦ καί μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς μέχρι σήμερα, ὁ κ. Δημήτριος Χαρίσης ἐνθαρρύνει τούς μεγάλους καί ἐμπνέει τούς νεώτερους ἀδελφούς.

Ἀριστείδης Ἀνδρεάδης: Ἀπό τό 1950 συνδέθηκε μέ τήν ἀδελφότητα τῆς «Ἀπολυτρώσεως» καί συμμετέχει στίς δραστηριότητές της. Ἀπό τήν δεκαετία τοῦ 1970, ὅποτε ἰδρύθηκε τό δυτικό παράρτημα τῆς Ἀδελφότητας (Ρήγα Φεραίου 72, Ἡλιούπολη), μέχρι καί σήμερα εἶναι ὑπεύθυνος αὐτοῦ. Ἰδιαιτέρη δράση ἀναπτύσσει μέ κηρύγματα, μαθήματα καί ἐκπομπές γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν αἰρετικῶν καί μάλιστα τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά.

Παναγιώτης Μητσόπουλος

Πνευματική - ιεραποστολική δράση

Ο π. Τιμόθεος Παπαμιχαήλ με κατηχητόπουλα

Μέ την εϋθύνη του ἐκάστοτε Διοικητικοῦ της Συμβουλίου ἢ «Ἀπολύτρωσις» δέν ἔπαυσε νά ἀγωνίζεται ἐνάντια σέ κάθε τι πού προσβάλλει τά χρηστά ἥθη, μέ γνώμονα πάντοτε τήν προφύλαξη τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, καί εἰδικά τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἀπό τά ἄσμενα θεάματα καί τά βρόμικα ἔντυπα. Ὑψωσε φωνή διαμαρτυρίας

- κατά τῆς διοργάνωσης καλλιτείνων ἀπό τήν ἀθηναϊκή ἐφημερίδα «Ἀπογευματινή» τό 1954,

- κατά τῆς θεατρικῆς παράστασης «Θεοφανώ» ἐντός τοῦ ἱστορικοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου (Ροτόντα) τό 1958,

- κατά τῆς ὀργιώδους χοροεσπερίδας τοῦ ἀμερικανικοῦ κολλεγίου «Ἀνα-

τόλια» ἀπό τήν πλουτοκρατία τῆς πόλης τό 1959,

- κατά τῆς διοργάνωσης καρναβαλιστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης τήν περίοδο τοῦ Τριωδίου τό 1960,

- κατά τῆς κινηματογραφικῆς ταινίας «Ἰησοῦς Χριστός super-star» τό 1974 κ.ἄ.

Ἰδιαίτερη δραστηριότητα ἐπέδειξε ἡ Ἀδελφότητα στόν τομέα τῆς καταπολέμησης τῆς βλασφημίας ὀργανώνοντας συστηματικό «Ἀντιβλασφημικό ἄγωνα».

Ἐνα μεγάλο κεφάλαιο τῆς δράσης καί προσφορᾶς τῆς Ἀδελφότητάς μας ἦταν ὁ ἀγώνας ἐναντίον τῆς αἰρέσεως τῶν ψευδομαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά. Πολύ βοηθητική σ' αὐτόν τόν τομέα ἦταν ἡ σύσταση καί λειτουργία Βιβλικῆς καί Ἀντιχιλιαστικῆς Σχολῆς, ἀντιαιρετικοῦ γραφείου, γνωστοῦ ὡς «τό 100 τῆς Ἐκκλησίας», καθώς καί ἡ ἐκδοση διαφόρων ἐντύπων ἀντιαιρετικοῦ περιεχομένου.

Τέλος, ἡ Ο.Χ.Α. «Ἀπολύτρωσις» ἔ-

δρασε ἐνάντια στή μασονία καί τόν τεκτονισμό. Ἐπίσης ἔδωσε ἀγῶνες γιά ποικίλα ἐκκλησιαστικά θέματα:

- Γιά τήν κατάργηση τοῦ ὅρκου στά δικαστήρια,

- ἐνάντια στόν ὑποχρεωτικό πολιτικό γάμο,

- στό αὐτόματο διαζύγιο,

- στή νομιμοποίηση τῶν ἐκτρώσεων

- στή διεξαγωγή τῶν «παρελάσεων ὑπερφηφάνειας».

Ἀκόμη πῆρε θέση γιά τό ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Συνεργάστηκε μέ τά ὑπόλοιπα χριστιανικά σωματεῖα τῆς πόλης σέ ἀγῶνες γιά θέματα ἐθνικά, πνευματικά καί κοινωνικά.

Τό οὐσιαστικό ὅμως ἔργο τῆς Ἀδελφότητας ἐπικεντρώνεται στήν ἱεραποστολή, στή μαθητεία καί στήν κατήχηση. Μέ ἰδιαίτερη προσοχή καί ἀνύστακτο ἐνδιαφέρον ἡ «Ἀπολύτρωσις», ἀπό τήν ἀρχή τῆς ἴδρυσής της, ὀργανώνει ὑπό τή σκέπη καί εὐλογία τῶν οἰκείων ἱερῶν μητροπόλεων κατηχητικές συνάξεις. Γι' αὐτό τόν λόγο κατά τό παρελθόν ἰδρύθηκαν παραρτήματα τῆς Ἀδελφότητας σέ διάφορες περιοχές τῆς Θεσσαλονίκης, ἀλλά καί σέ ἄλλες πόλεις, μέ ἀξιόλογη κίνηση καί δραστηριότητα, ἀγιογραφικές μελέτες καί κοινωνική δράση. Σήμερα λειτουργοῦν τά παραρτήματα τῆς Μαρτίου, στήν Ἀνατολική Θεσσαλονίκη, καί τῆς Ἁνω Ἡλιούπολης, στή Δυτική Θεσσαλονίκη, καθώς καί στήν Κατερίνη, στά ὁποῖα γίνονται γενικά κηρύγματα καί Κύλοι Μελέτης ἀγίας Γραφῆς.

Καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς ἱστορικῆς

διαδρομῆς τῆς «Ἀπολυτρώσεως», λειτούργησαν μέ τήν εὐθύνη της πλῆθος Κύκλων Μελέτης ἀγίας Γραφῆς γιά γυναῖκες καί ἄντρες. Ἐπίσης ἰδιαίτερη ἐμφαση καί φροντίδα ἔδωσε ἀπό πολύ νωρίς ἡ «Ἀπολύτρωσις» στή λειτουργία κατασκηνώσεων γιά μικρούς καί μεγάλους. Σήμερα διαθέτει ἰδιόκτητες ἐγκαταστάσεις στήν Καστανοῦσα Σερρῶν, ὅπου φιλοξενοῦνται κάθε χρόνο ἑκατοντάδες παιδιά, νέοι καί ἐνήλικες.

Τό 1930 ἰδρύθηκε ἰδιαίτερος σύλλογος γιά τή νεότητα μέ τήν ἐπωνυμία «Ὁρθόδοξη Χριστιανική Ἀδελφότης Νέων». Ἀργότερα, τό 1964, λειτούργησε ξεχωριστό Τμήμα Νεολαίας, στό ὁποῖο φοιτοῦσαν καί παρακολουθοῦσαν μαθήματα ἐργαζόμενοι νέοι, μαθητές καί φοιτητές. Τό 1976 ἰδρύθηκε ὁ Σύνδεσμος Χριστιανῶν Νέων «Λύχνος», ὁ ὁποῖος στεγάζει ὅλες τίς δράσεις τῶν νέων μας μέχρι σήμερα, ἐνῶ τό 1985 ἰδρύθηκε ὁ Μορφωτικός Σύλλογος Νέων Ἐπιστημόνων «Ὁ Ἅγιος Μάρτυς Νέστωρ», ὁ ὁποῖος μέ τήν ὁμώνυμη χωρῶς του ἀνέπτυξε ἀξιόλογη δραστηριότητα στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό.

Ἀπό τό 1947 μέχρι σήμερα ἡ «Ἀπολύτρωσις» λειτουργεῖ δικό της βιβλιοπωλεῖο. Βασικό μέσον γιά τή διάδοση τοῦ θείου λόγου ἀποτελεῖ ἡ ἔκδοση τοῦ ὁμωνύμου περιοδικοῦ τῆς Ἀδελφότητας, τό ὁποῖο κυκλοφορεῖ στήν Ἑλλάδα, στήν Κύπρο καί στό ἐξωτερικό μέ 5.000 περίπου συνδρομητές.

Τό 2007 δημιουργήθηκε ἡ ἱστοσελίδα www.apolytrosis.gr μέ περιεχόμενο τήν ἱστορική ἀναδρομή καί γνωριμία μέ

τήν Ἀδελφότητα, ἐνημέρωση γιά τίς δραστηριότητές της, καθώς καί ἄρθρα καί κείμενα ποικίλης θεματολογίας, πνευματικοῦ καί ἀγιογραφικοῦ χαρακτήρα.

Τό γυναικεῖο τμήμα ἀπό τό 1964 ἀπαρτίζει τήν Ἀδελφότητα «Χριστιανική Ἑλπίς» μέ πλούσιο κοινωνικό, φιланθρωπικό καί ἱεραποστολικό ἔργο στόν γυναικεῖο κόσμο τῆς Θεσσαλονίκης καί τῆς εὐρύτερης περιοχῆς, καθώς καί ἄλλων πόλεων τῆς πατρίδας μας καί στήν Κορυτσά. Διαθέτει δικό της Ἱεραποστολικό κέντρο στό Φίλυρο Θεσσαλονίκης, ὅπου κάθε Κυριακή τελεῖται ἡ θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό τῆς Θείας Ἀναλήψεως. Στόν ἴδιο χώρο λειτουργοῦν μέ τήν εὐθύνη τῆς Ἀδελφότητος τά Ἑκπαιδευτήρια «Ἑλπίδα» μέ Παιδικό Σταθμό, Νηπιαγωγεῖο καί Δημοτικό Σχολεῖο, ἐνῶ στή Θεσσαλονίκη διατηρεῖ Φοιτητικό Οἰκοτροφεῖο καί τόν Βρεφονηπιακό Σταθμό «Ἡ Θεοτόκος». Στά πλαίσια τῆς κατηχητικῆς της δράσης λειτουργοῦν Χριστιανικές Ὁμάδες καθώς καί Παιδική καί Νεανική Χορωδία. Παρουσιάζει ἐπίσης ἀξιόλογο ἐκδοτικό ἔργο μέ δεκάδες βιβλίων, ἐνῶ στό Ἀγιογραφεῖο της φιλοτεχνοῦνται ωραιότατες βυζαντινές εἰκόνες. Τό καλοκαίρι φιλοξενεῖ ἑκατοντάδες μαθητριῶν, φοιτητριῶν καί κυριῶν στίς ἰδιόκτητες ἐγκαταστάσεις τῶν κατασκηνώσεών της, στά Ἄνω Ποροῖα Σερρῶν.

Ἀπό τόν μακρύ κατάλογο τῶν ἱεραποστολικῶν δράσεων τῆς «Ἀπολυτρώσεως» πού συναντᾷ κανεῖς στήν ἱστορία της, ἐπιλέγουμε νά ἀναφέρουμε ἐπιγραμματικά τίς ἐξῆς:

✓ τή λειτουργία δανειστικῆς βιβλιοθήκης ἀπό τό 1929 καί ἀναγνωστηρίου ἀπό τό 1944,

✓ τά μαθήματα καί ὁμιλίες στά τουρκικά γιά τουρκόφωνους ἀπό τό 1931 ἕως τό 1953,

✓ τίς ἐκπομπές στά ραδιοφωνικά καί τηλεοπτικά μέσα τῆς Θεσσαλονίκης ἀπό τό 1936,

✓ τήν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Χριστιανός Στρατιώτης»,

✓ τήν ἵδρυση εἰδικοῦ τμήματος μέ τήν ἐπωνυμία «Οἱ φίλοι τοῦ Χριστιανοῦ στρατιώτη», σέ συνεργασία μέ τό Β' Σῶμα Στρατοῦ τό 1948,

✓ τίς ὁμιλίες καί διαλέξεις στούς ἐργαζομένους τοῦ μηχανοστασίου τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ τό 1957,

✓ τή λειτουργία τμημάτων Βυζαντινῆς Μουσικῆς καί χοροῦ Ἱεροψαλτῶν,

✓ τή λειτουργία χορωδιῶν νέων,

✓ τίς θεατρικές παραστάσεις μέ ἔργα χριστιανικοῦ καί ἐθνικοῦ περιεχομένου,

✓ καί, τέλος, τίς εὐκαιρίες γιά τή συνειδητή συμμετοχή τῶν μελῶν της στή μυστηριακή ζωή, στήν Ἐξομολόγησι καί στή θεία Εὐχαριστία, ἀλλά καί τή συμμετοχή στό μυστήριό τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου. Πρόκειται γιά τήν ἀξιοποίηση τῆς θείας δωρεᾶς τῆς χάριτος, πού ὁλοκληρώνει τήν ἱεουργία τοῦ λόγου καί ἀγιάζει τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, καθώς τά μεταβάλλει σέ μέλη Χριστοῦ.

Αὐγουστῖνος Σερεμετίδης

Φιλανθρωπική δράση

Ἐξόρμηση στίς ἀγροτικές φυλακές Κασσάνδρας

Σημαντική βαρύτητα ἔδωσε ἡ Ἀδελφότητα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της στὸν τομέα τῆς φιλανθρωπίας. Στόχος της πρωτίστως νά εὐαρεστήσει στὸν Θεό καὶ δευτερευόντως νά ἀνακουφίσει ποικιλοτρόπως τοὺς πάσχοντες καὶ ἐνδεεῖς ἀδελφούς.

1) Ἡ πρώτη πολὺ σημαντικὴ διακονία πού ἀνέπτυξε καὶ ἀναπτύσσει μέχρι σήμερα εἶναι ἡ οἰκονομικὴ στήριξη ἐνδεῶν ἀδελφῶν. Διενήργησε ἐράνους εἰδικὰ γιὰ ἀρρώστους καὶ φτωχοὺς. Διένειμε ροῦχα, τρόφιμα, φάρμακα, σχολικὰ εἶδη, πλήρωσε δίδακτρα σπουδαστῶν, προίκισε ὀρφανές καὶ ἄπορες κοπέλες, ἐνίσχυσε οἰκονομικά καὶ ὑλικά σεισμοπαθεῖς, πλημμυροπαθεῖς καὶ πυροπαθεῖς.

2) Τά πρῶτα χρόνια λειτούργησε στὴν Ἀδελφότητα τμῆμα κοπτικῆς-ραπτικῆς. Νέες κοπέλες παρακολουθοῦ-

σαν τὰ μαθήματα δωρεάν καὶ μάθαιναν μία χρήσιμη τέχνη, ὥστε νά βγάζουν τό ψωμί τους καὶ νά σταθοῦν μέ ἀξιοπρέπεια στὴν κοινωνία.

3) Λειτουργήσαν ἐπίσης, δωρεάν φροντιστήρια ξένων γλωσσῶν.

4) Προγραμματίστηκαν ἐπισκέψεις, πνευματικὴ καὶ οἰκονομικὴ συμπαράσταση στοὺς ἀσθενεῖς νοσοκομείων τῆς πόλης. Ἀξιοσημείωτες εἶναι οἱ ἐπι-

σκέψεις στό σανατόριο τῆς Ἐξοχῆς, ὅταν αὐτὸ λειτουργοῦσε. Μέλη τῆς Ἀδελφότητος μέ κίνδυνο τῆς υἱείας τους πρόσφεραν στοὺς ἀρρώστους σημαντικὴ ἠθικὴ στήριξη καὶ ὑλικὴ βοήθεια. Ἡ χορωδία καὶ ἡ θεατρικὴ ὁμάδα τῆς Ἀδελφότητος μάλιστα ἀνέβαζε παραστάσεις στὴν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τοῦ σανατορίου καὶ ἔφαλλαν τὰ κάλαντα κατὰ τὴν περίοδο τοῦ ἁγίου δωδεκαμήρου. Ἡ διακονία στὰ Νοσοκομεῖα, μέ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, συνεχίζεται μέχρι σήμερα καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ χρόνου.

5) Τά τελευταῖα χρόνια ἰδιαίτερη μέριμνα λαμβάνει ἡ Ἀδελφότητα γιὰ τοὺς φυλακισμένους ἀδελφούς μας. Κυρίως στίς ἀγροτικές φυλακές τῆς Κασσάνδρας προσφέρει ἀξιόλογη οἰκονομικὴ καὶ πνευματικὴ βοήθεια. Συγκεκρι-

μένα, μέσα στον χρόνο ή ομάδα φιλανθρωπίας, μέλη Κύκλων Μελέτης αγίας Γραφής, φοιτητές και μαθητές του Λύχνου οργανώνουν επισκέψεις, όπου μετά από την τέλεση της πρωινής θείας Λειτουργίας στον ναό των φυλακών, πραγματοποιείται κατάλληλο ψυχαγωγικό πρόγραμμα και σχετική όμιλία στην αίθουσα έκδηλώσεων. Την αίθουσα ανήγειρε μέ έξοδά της ή «Απολύτρωσις» με σκοπό να πραγματοποιούνται όμιλίες και γιορτές για την ωφέλεια των φυλακισμένων. Ο στόχος είναι διπλός: α) Η πνευματική έν Χριστώ ελευθερία των τροφίμων, μέ τά διδακτικά κηρύγματα πού είναι ειδικά προσαρμοσμένα, και τή συμμετοχή στό μυστήριο της Έξομολόγησης, β) ή σωματική ελευθερία μέ τήν παροχή οικονομικής βοήθειας για τήν άποφυλάκιση των κρατουμένων. Ίδιαίτερα τά τελευταία χρόνια των μνημονίων ή Άδελφότητα συνέβαλε επίσης στην καλύτερευση των συνθηκών ζωής στις φυλακές μέ τήν παροχή τροφίμων και αναγκαίων προσωπικών ειδών.

6) Στίς κατασκηνώσεις της Άδελφότητας κατά καιρούς βρήκαν δωρεάν στέγαση, τροφή, ψυχαγωγία αλλά κυρίως πλούσια πνευματική καλλιέργεια παιδιά από τήν Ελλάδα αλλά και από τή Σερβία, τήν Κορυτσά κ.ά.

7) Σημαντικό ρόλο στον τομέα της πνευματικής φιλανθρωπίας έπαιξε ή λειτουργία δανειστικής βιβλιοθήκης από τήν όποία μικροί και μεγάλοι δανείζονταν πνευματικά, ήθικά, διδακτικά και ιστορικά βιβλία, πού ήταν δυσεύρετα στην εποχή τους, και έτσι έγινε δυνατό

νά καλλιεργηθούν πνευματικά. Επίσης ή «Απολύτρωσις» έκανε πολλές φορές δωρεές βιβλίων σε παιδιά και σε ιερείς για τίς διάφορες ανάγκες των ένοριών τους.

8) Στόν τομέα της φιλανθρωπίας ανήκει και ή παραχώρηση της άνακαινισμένης κεντρικής αίθουσας σε σχολεία και συλλόγους είτε για έθνικές και σχολικές έορτές είτε για διάφορες άλλες έκδηλώσεις. Μάλιστα στην περίοδο της γερμανικής κατοχής, λόγω έπίταξης του πανεπιστημιακού χώρου, τά μαθήματα και οί διαλέξεις των πανεπιστημιακών καθηγητών της Θεολογικής σχολής του Α.Π.Θ. γίνονταν στην αίθουσα της τότε Άποστολικής Διακονίας.

9) Τέλος ή «Απολύτρωσις» διακρίθηκε και σε άλλους τομείς φιλανθρωπί-

Θεμελίωση
Ι. Ν. Ευαγγελισμού
της Θεοτόκου
στο Πενταβίν

ας πού αξίζει να αναφερθούν επιγραμματικά:

α) Στάθηκε βοηθός στην οικονομική και όχι μόνο ενίσχυση μοναχών, κληρικών και ιεραποστόλων αλλά και άρωγός στον σύλλογο έξωτερικῆς ιεραποστολῆς πού ιδρύθηκε τό 1963.

β) Δώρισε επανειλημμένως τά ἔσοδα ἀπό θεατρικές παραστάσεις της γιά ἀνέγερση ναών, ἐξαιρέτως τοῦ ναοῦ τοῦ πολιούχου Ἀγίου Δημητρίου.

γ) Ἀνήγειρε μέ δικά της ἔξοδα ὀρθόδοξο ναό στό Πενταβίν τῆς Β. Ἡπείρου.

δ) Στήριξε καί ἐνίσχυσε οικονομικά καί ἠθικά διάφορα χριστιανικά σωματεῖα.

Ἐνάντια στό ἐγωιστικό καί ατομιστικό στοιχεῖο πού κυριαρχεῖ στήν κοινωνία μας, ἡ Ἀδελφότητά μας προσπαθεῖ καί, μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θά προσπαθεῖ μέχρις ἐσχάτων νά βρίσκεται δίπλα στους φτωχοῦς καί ἐμπερίστατους ἀδελφούς καί ἰδιαίτερα σέ αὐτούς πού στεροῦνται τά ἀγαθά τῆς υἱείας καί τῆς ἐλευθερίας. Βέβαια ἡ φιlanθρωπική δράση τῆς Ἀδελφότητος δέν ἐπιτελεῖται ἀπό μόνη της. Στήριζεται στή συνδρομή τῶν μελῶν της, εἴτε οικονομική εἴτε μέ προσωπική θυσιαστική προσφορά, ἀφοῦ ἄλλωστε ἡ Ἀδελφότητα εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς.

Φίλιππος Μητσόπουλος

Κυνοδοιπόροι καί συμπαραστάτες

Μητροπόλεις

Ἡ Ἀδελφότητά μας ἀπό τά πρῶτα βήματά της μέ αὐθεντικό ἐκκλησιαστικό φρόνημα ἔθεσε τόν ἑαυτό της κάτω ἀπό τίς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀμέσως μετά τήν ἀναγνώρισή της ἀπό τήν Πολιτεία ὡς σωματεῖο, τό 1928, ἡ τότε «Ἀποστολική Διακονία» ζήτησε τή συγκατάθεση καί τήν εὐλογία τοῦ οἰκείου ποιμενάρχου γιά τό ιεραποστολικό της ἔργο. Τά 90 αὐτά χρόνια συνεργάστηκε μέ ὅλες τίς προσωπικότητες πού διακόνησαν τόν ἐπισκοπικό θρόνο τῆς Θεσσαλονίκης. Ἀπό τά Πρακτικά διαπιστώνει κανεῖς ὅτι τό υἱικό αὐτό πνεῦμα ἔναντι τοῦ ἐπισκόπου ἐπικράτησε σέ ὅλη τήν μέχρι τώρα πορεία. Ἀλλά κι ἀπό τήν πλευρά της ἡ Ἱερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης ἀγκάλιασε ποικιλοτρόπως τή διακονία τῆς Ἀδελφότητος, ἀναγνωρίζοντάς την ὡς ἕναν πολύτιμο συνεργάτη στήν καλλιέργεια τῶν ψυχῶν.

Σέ κάθε προσκλητήριο τῆς Μητροπόλεως γιά ἀγῶνα ἡ «Ἀπολύτρωση» ἔδωσε τό «παρών» παρέχοντας κάθε δυνατή ὑποστήριξη. Εἶναι καταγεγραμμένες οἱ ἐνέργειες πού ἔγιναν μεταξύ ἄλλων γιά τόν ἀντιβλασφημικό Ἀγῶνα, γιά τίς σχέσεις κράτους - Ἐκκλησίας, τό αὐτόματο διαζύγιο, τό πρῶτο συλλαλητήριο γιά τή Μακεδονία καί πολλά ἀκόμη.

Μέριμνα τῆς Ἀδελφότητος ἦταν ἀπό τήν ἀρχή νά λειτουργεῖ ὑποστηρικτικά στό ἔργο τῆς κατήχησης καί σέ ἄλλες μητροπόλεις. Γιά τόν λόγο αὐτό ἀπό τήν ἵδρυσή της

Άνοιγοδόμηση του Δημητρουλείου

μέχρι και σήμερα ιεροκήρυκές της ανταποκρινόμενοι σε προσκλήσεις δεκάδων μητροπολιτών κηρύττουν σε ναούς, κάνουν εισηγήσεις σε ημερίδες και συνέδρια, μιλούν σε ιερατικές συνάξεις, σχολές γονέων κ.ά. Ταυτόχρονα η Ἀδελφότητα στήριξε πάντα με προθυμία μητροπόλεις ὁμορων περιοχῶν διαθέτοντας κυκλάρχες και κατηχήτριες αλλά και στελέχη σε διάφορες ἐκκλησιαστικές κατασκηνώσεις.

Ἄλλες Ἀδελφότητες

Ὅλοι ὅσοι γνωρίζουν τήν Ἀδελφότητα ἔχουν νά καταθέσουν γιά τό οἰκουμενικό πνεῦμα τῶν ἀνθρώπων πού ἄφησαν ἀνεξίτηλο τό στίγμα τους στήν πορεία τῶν 90 χρόνων τῆς Ἀπολυτρώσεως. Συνεργάστηκαν στενά και ἐπί μακρόν μέ ἄλλες ἀδελφές πνευματικές κινήσεις, οἱ ὁποῖες ἀντιμετωπίστηκαν και συνεχίζουν νά ἀντιμετωπίζονται ὡς συνεργάτες, συνοδοιπόροι και συμπαραστάτες στό δύσβατο και ὁμως χαριτω-

μένο ἔργο τῆς μαρτυρίας Χριστοῦ.

Συγκεκριμένα λίγους μήνες μετά τήν ἱδρυσή της ἡ Ἀδελφότητα ἐπιδιώκει τή συνεργασία μέ τήν ἱστορική Ἀδελφότητα τῆς Ζωῆς: Κατόπιν συνεννόησης ἀποστέλλει στούς συνδρομητές τοῦ περιοδικοῦ «ΖΩΗ» στή

Θεσσαλονίκη (150 ἄτομα) φυλλάδια μέ κηρύγματα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας δακτυλογραφημένα πρός ἐπιπλέον ἐνίσχυση και καταρτισμό. Ἡ «Ζωή» τήν ἴδια περίοδο δωρίζει στήν Ἀποστολική Διακονία πλῆθος βιβλίων ἀπό τίς ἐκδόσεις της γιά τή δημιουργία βιβλιοθήκης, μεταξύ τῶν ὁποίων και 50 Καινές Διαθήκες. Πολλές φορές σημειώνονται στά Πρακτικά συναντήσεις τῶν πνευματικῶν ἡγεσιῶν τῶν δύο Ἀδελφοτήτων γιά τή διευθέτηση ποικίλων ζητημάτων, ἐνῶ θεολόγοι τῆς ἱστορικῆς Ἀδελφότητας κηρύττουν συχνά ἀπό τό βῆμα τῆς Ἀπολυτρώσεως.

Στά 90 αὐτά χρόνια δόθηκαν πολλοί κοινοί ἀγῶνες γιά ζητήματα κοινωνικά, ἐκκλησιαστικά, ἠθικά και ἐθνικά πού δέν εἶναι δυνατόν νά παρατεθοῦν στήν παρούσα ἀναφορά. Μέ «ιερό καύχημα» ὁμως θά σταθοῦμε στόν ἀγῶνα πού τελευταῖα ἔδωσαν και δίνουν ἀπό κοινοῦ τά Χριστιανικά Σωματεῖα τῆς Θεσσαλονίκης μαζί μέ τούς ἄλλους πολίτες γιά τά

δίκαια τῆς Μακεδονίας μας. Στὴν κοινὴ αὐτὴ συστράτευση, ἡ Ἀδελφότητά μας ξεδίπλωσε μὲ αἴσθημα καθήκοντος τὴν ἀγάπη της σὲ Χριστὸ καὶ Ἑλλάδα, πού χρόνια ὁλόκληρα καλλιεργεῖ στὰ μέλη της. Μὲ ἥθος, ἀξιοπρέπεια, αὐταπάρνηση καὶ ἀγνὸ πατριωτισμὸ, οἱ νέοι μας ἔδωσαν δυναμικὸ τὸ «παρὼν» τους.

Ἅγιος Ὁρος

Τὸ ἐπόμενο ἔτος ἀπὸ τὴν ἵδρυσή της (1929) ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία παρέλαβε ἀριθμὸ βιβλίων ἀπὸ τὴν ἱερὰ μονὴ Βατοπεδίου καὶ τὴν ἱερὰ μονὴ Μεγίστης Λαύρας πρὸς ἐνίσχυση τῆς βιβλιοθήκης της. Ἀπὸ τὴ μονὴ Ξενοφῶντος ἐστάλησαν 100 φυλλάδια τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτη «Περὶ Βλασφημίας». Παράλληλα πλῆθος ἀγιορειτῶν πατέρων ἀνέβηκαν στὸ βῆμα τῆς Ἀδελφότητας αὐτὲς τίς ἐννέα δεκαετίες. Τὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἀδελφότητας διέθετε πάντα τὰ ἀξιολογότερα ἀπὸ τὰ συγγράμματά τους.

Οἱ ἴδιοι οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἀδελφότητας διατηροῦσαν προσωπικὴ ἐπαφὴ μὲ ἐμβληματικές φυσιογνωμίες τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας. Μέλη της ἐπισκέφτηκαν κατ' ἐπανάληψη ὁργανωμένα τὸ Ἅγιον Ὁρος γιὰ νὰ ζήσουν ἀπὸ κοντὰ τὸν ἀσκητικὸ τρόπο ζωῆς πού προσφέρουν τὰ μοναστήρια. Αὐτὴ ἡ σχέση ὁδήγησε ἀρκετοὺς νέους πού ἔλαβαν τὴν κλήση ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ ἐνταχθοῦν στὶς μοναστικές συνοδεῖες τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ὄχι μόνο, τρέφοντας εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν Ἀδελφότητα γιὰ τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν προετοιμασίαν πού τοὺς προσέφερε.

Ἐνδεικτικὸ τέλος γιὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, τὸν σεβασμὸ στὴ μητέρα Ἐκκλησία καὶ τὸ οἰκουμενικὸ πνεῦμα τῆς Ἀδελφότητας εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ 1951 πρόθυμα παραχώρησε τὸ ἀρχικὸ της ὄνομα «Ἀποστολικὴ Διακονία» στὸ τότε συγκροτούμενο ὄργανο τῆς Διοικούσας Ἐκκλησίας. Τότε, διὰ στόματος τοῦ πνευματικοῦ της πατέρα ἀρχιμανδρίτου Τιμοθέου Παπαμιχαήλ, δήλωσε: «Ἄν καὶ ὁ τίτλος τῆς Ἀδελφότητός μας ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ Θεσσαλονίκης εἶναι ἀρχαιότερος τοῦ συνωνύμου τίτλου ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὥστόσο ὅμως στὴν σφοδρὴ ἐπιθυμία μας ὅπως τὸ ἔργο τῆς Ἀδελφότητός μας μένη, ἐάν ἦταν δυνατόν, στὴν ἀφάνεια, γιὰ νὰ αὐξάνεται καὶ νὰ δοξάζεται τὸ ἔργο τῆς Μητρὸς μας Ἐκκλησίας, γιὰ τὴν δόξα τῆς ὁποίας καὶ ἀγωνιζόμαστε τὰ παιδιὰ της, εὐχαρίστως παραιτηθήκαμε ἀπὸ τὸν παραπάνω τίτλο μας καὶ στὸ ἑξῆς ἡ ἀδελφότης μας θὰ ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν τίτλον τοῦ παρόντος ὁργάνου της ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ. “Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι...”».

Κωνσταντῖνος Γεμενετζῆς

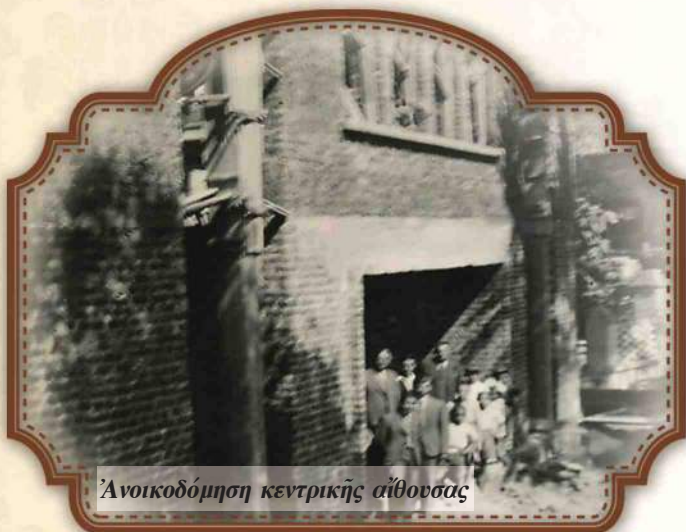
Στὸ βῆμα τοῦ ἀπ. Παύλου, Βέροια.

Φοιτητικό οικότροφεῖο

«Ἰδρύεται ἐν Θεσσαλονίκῃ οἰκοτροφεῖον φοιτητῶν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Φοιτητικόν Οἰκοτροφεῖον Ο.Χ.Α. Ἀπολύτρωσις". Σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι ἡ διὰ τῆς συνοικήσεως πνευματικὴ κυρίως ἀλληλοβοήθεια πρὸς ἀπόκτησιν Χριστιανικοῦ Ἱεραποστολικοῦ φρονήματος. Διό καὶ πρέπει νὰ λαμβάνουν οἱ οἰκότροφοι ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἱεραποστολικὴν κίνησιν τῆς Ἀδελφότητος».

Ἐτσι ἀρχίζει τὸ καταστατικὸ τοῦ φοιτητικοῦ οἰκοτροφεῖου τῆς Ἀδελφότητός μας, τὸ ὁποῖο διασώζεται στὰ Πρακτικά τῶν συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς 19ης Νοεμβρίου 1957.

Ἡ προσπάθεια αὐτὴ ξεκίνησε σέ τραγικά δύσκολη ἐποχὴ. Διαβάζουμε στὰ Πρακτικά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὅτι στίς 21 Σεπτεμβρίου 1945 ἐγκρίνεται ἡ προσπάθεια ἐξευρέσεως 2 δωματίων γιὰ τὴν ἴδρυση οἰκοτροφεῖου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἐξί μῆνες περὶπου ἀργότερα, στίς 12 Μαρτίου 1946, ὁ Κωνσταντῖνος Γαζῆς κάνει τὴν πρώτη προσπάθεια δημιουργίας κανονισμοῦ λειτουργίας καὶ στίς 13 Ὀκτωβρίου 1946 τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο ἐγκρίνει τὴν «ἐξεύρεσιν καταλλήλου οἰκήματος ἀποτελουμένου ἐκ τριῶν δωματίων καὶ κουζίνας, ἐπὶ διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν πλατείας Ἀριστοτέλους 113 καὶ Σωκράτους». (Τὸ σύγχρονο ρυ-

Ἀνοικοδόμησις κεντρικῆς αἵθουσας

μοτομικὸ σχέδιο εἶναι διαφορετικὸ καὶ ἔτσι δέν ὑπάρχει σήμερα αὐτὴ ἡ ὁδός).

Μετά ἀπὸ λίγες ἡμέρες τὸ οἶκημα ἐνοικιάζεται καὶ τὸ πρῶτο οἰκοτροφεῖο τῆς τότε «Ἀποστολικῆς Διακονίας» ἀρχίζει νὰ παίρνει σάρκα καὶ ὅσῃ. Στόν ἴδιο χῶρο λειτουργεῖ γιὰ 5 ὁλόκληρα χρόνια καὶ καθὼς οἱ οἰκότροφοι αὐξάνονται μεταφέρεται στίς 25 Σεπτεμβρίου 1951 στό οἶκημα ἐπὶ τῆς Ἑγνατίας 109. Τό 1953 ξεκινάει ἡ ἀνέγερση οἰκοτροφεῖου στό δῶμα τῆς αἵθουσας τῆς Ἀδελφότητος, τό 1954 πραγματοποιοῦνται τὰ ἐγκαίνιά του καί, τέλος, τό 1957 ἡ ἐπέκτασή του.

Οἱ διευθυντές τοῦ οἰκοτροφεῖου καὶ τὰ στελέχη ἔπαιξαν σημαντικὸ ρόλο στὴν ἐπιτυχία τοῦ ἐγχειρήματος. Αὐτοὶ φρόντιζαν γιὰ τὴν ἀπρόσκοπτη λειτουργία του ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀγωγή καὶ καθοδήγησι τῶν οἰκο-

τρόφων. Πρῶτος διευθυντής διετέλεσε ὁ Ἰορδάνης Ἰορδανίδης, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε 6 χρόνια μετὰ τὴν κήρυξη τοῦ πολέμου τοῦ '40. Μερικοὺς μῆνες ἀργότερα ἀναλαμβάνει ὁ π. Τιμόθεος Παπαμιχαήλ, μέ ὑπεύθυνο οἰκονομικῶν τόν Κωνσταντῖνο (μετέπειτα π. Συμεών) Κραγιόπουλο, ὁ ὁποῖος στίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ '50 ἀνέλαβε καί τή διεύθυνση. Ἀπό τό 1953 καί γιά τὴν ἐπόμενη τριετία ἀνέλαβαν διευθυντές οἱ Χαρύλαος Καραδιάκος, Ἀθανάσιος Σταυρίδης, θεολόγοι ἀμφότεροι, καί ὁ Ἀναστάσιος Παπαδάκης. Λίγο ἀργότερα ὁ μετέπειτα μητροπολίτης Λαγκαδᾶ, μακαριστός π. Σπυρίδων Τραντέλλης ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωση αὐτή γιά λίγους μῆνες. Σέ ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν περίοδο συναντᾶμε τόν ἀρχιμανδρίτη καί μετέπειτα ἐπίσκοπο Φλωρίνης μακαριστό π. Αὐγουστῖνο Καντιώτη, ὁ ὁποῖος καθῶς φαίνεται νά ἔχει θέση πνευματικοῦ ὁδηγοῦ στήν Ἀδελφότητα ὑποδεικνύει νέο διευθυντή, τόν Καραδημό. Μέ τὴν στράτευση τοῦ τελευταίου ὁ π. Αὐγουστῖνος δέχεται ἐπιστολή ἀπό τόν πρόεδρο καί τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιά τὴν ὑπόδειξη νέου διευθυντῆ. Μετά ἀπό ἕνα μεταβατικό διάστημα 2 μηνῶν, τή διεύθυνση ἀναλαμβάνει ὁ θεολόγος Γεώργιος Ραπτόπουλος, ὁ γνωστός πλέον στό πανελλήνιο ὡς ὁ ἅγιος τῶν φυλακῶν, ἀρχιμανδρίτης π. Γερβάσιος.

Στίς 19 Αὐγούστου 1958 ἡ διοίκηση τοῦ φοιτητικοῦ οἰκοτροφείου ἀνατίθεται γιά 3 χρόνια στόν π. Αὐγουστῖνο καί τὰ πνευματικά παιδιά του, μία ὁμάδα νέων θεολόγων, κληρικῶν καί λαϊ-

κῶν. Αὐτό τελικά θά ἰσχύσει γιά 10 περίπου ἔτη. Τό 1967 δοκιμάζεται ἕνα νέο σχῆμα λειτουργίας, καθῶς μέ πρόταση τοῦ Προέδρου παραχωρήθηκε τό φοιτητικό οἰκοτροφεῖο στήν Ἀδελφότητα θεολόγων, ἡ ὁποία τελοῦσε ὑπό τὴν πνευματική καθοδήγηση τοῦ π. Αὐγουστίνου πού ἦταν ἤδη ἐπίσκοπος Φλωρίνης. Ὅταν ἕνα χρόνο ἀργότερα, λόγω τοῦ φόρτου τῶν ποιμαντικῶν του ὑποχρεώσεων, παραιτεῖται ἀπό κάθε πνευματική ἢ διαχειριστική καθοδήγηση τοῦ οἰκοτροφείου, τό Διοικητικό Συμβούλιο μέ τὴν ἀμέριστη συμπαράσταση τοῦ μακαριστοῦ θεολόγου καί διδασκάλου τῆς Ἀδελφότητος Στεργίου Σάκκου ἀνέλαβε τή συνέχιση τοῦ ἔργου. Στὴν ἀρχή τῆς δεκαετίας τοῦ '70 διευθυντής εἶναι ὁ Λ. Λευτεράτος, μέ ὑποδιευθυντή τόν Δημήτριο Τσαντήλα καί ταμία τόν Μ. Περσυνάκη. Τόν Μάρτιο τοῦ 1973 βρίσκουμε στή θέση τοῦ διευθυντῆ τόν θεολόγο Ἰωάννη Χωραΐτη. Ὁ τελευταῖος ὑπεύθυνος τοῦ οἰκοτροφείου γιά τόν ὁποῖο γίνεται λόγος μέσα στά Πρακτικά τῆς 3ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1973 εἶναι ὁ Παναγιώτης Σωτηριάδης.

Πολλοί ἦταν οἱ νέοι οἱ ὁποῖοι βρέθηκαν στήν ἀνοιχτή ἀγκάλη τοῦ οἰκοτροφείου, ἀναζητώντας τό μέλλον πού δέν μπορούσαν νά ἔχουν στόν τόπο τους. Ἐκεῖ βρῆκαν «τόν ἄρτον τόν ἐπιούσιον», ἀλλά καί πρόγραμμα καθημερινῆς προσευχῆς καί μελέτης, γιά νά θρέψουν καί νά στεριώσουν τὴν πίστη τους μέσα σέ δύσκολες ἐποχές. Ἡ βοήθεια τῆς Ἀδελφότητος δινόταν, στό μέτρο τοῦ δυνατοῦ βέβαια, σέ ὅποιον τὴν

είχε ανάγκη: δωρεάν διαμονή σέ κάποιες περιπτώσεις, οικονομική ενίσχυση σέ άλλες, αλλά καί προσφορά γαμήλιων δώρων στους αποφοίτους...

Τρόφιμοι τοῦ φοιτητικοῦ οἰκοτροφείου ἀναδείχθηκαν ἱεράρχες, καθηγητές καί διδάσκαλοι ὅλων τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπαίδευσης, ἱατροί, δικηγόροι, καταξιωμένοι ἐπαγγελματίες καί πάνω ἀπό ὅλα ἄνθρωποι μέ νοῦν Κυρίου καί διάθεση προσφοράς στόν πλησίον. Χαρακτηριστικά μόνο θά ἀναφέρουμε μερικά ὀνόματα ἀπό κάθε χώρο, διότι δέν εἶναι δυνατόν νά ἀναφερθοῦμε σέ ὅλους. Συναντοῦμε λοιπόν, τόν καθηγητή δογματικῆς τοῦ ΑΠΘ καί μητροπολίτη Γέροντα Περγάμου Ἰωάννη Ζηζιούλα, τόν Μονεμβασίας καί Σπάρτης Εὐστάθιο Σπηλιώτη, τόν μακαριστό μητροπολίτη Λαγκαδά κυρό Σπυρίδωνα. Τούς ἀρχιμανδρίτες Θεόφιλο Ζησόπουλο, Συμεών Κραγιόπουλο, Γερβάσιο Ραπτόπουλο, Ἰωσήφ Τζάλα, Γρηγόριο Χατζηνικολάου. Τούς ἱερομονάχους Βενέδικτο Νεοσκητιώτη, Λουκά Φιλοθεΐτη. Τούς Καθηγητές Πανεπιστημίου Ἐλευθέριο Γιαννούλη, Γρηγόριο Ζιάκα, Ἰωάννη Κουκιάδη, τούς δικούς μας Πανσανία Κουτλεμάνη

καί Στέργιο Σάκκο, τούς καθηγητές Μέσης Ἐκπαίδευσως Θωμᾶ Βλιαγκόφτη, Ἰωάννη Ζιώγα, Χαρίλαο Καραδιάκο, Κώστα Τσιρόπουλο καί πολλούς ἀκόμη.

Μεταξύ τῶν οἰκοτρόφων ἀναπτύχθηκαν στό ὄνομα τοῦ Κυρίου ἀδελφικές σχέσεις, ἀδιάρρηκτες στό πέρασμα τοῦ χρόνου, σάν ἐκείνη πού περιγράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀπευθυνόμενος στόν φίλο του Μέγα Βασίλειο: «Τίποτε, νομίζω, δέν ἀξίζει ἐάν δέν ὀδηγεῖ εἰς τήν ἀρετήν καί δέν κάνει καλύτερους ὅσους ἀσχολοῦνται μέ αὐτό... Ἐμεῖς ὅμως ἔχομεν τό μέγα προσόν καί ὄνομα νά λεγόμεθα Χριστιανοί. Αὐτό ἦτο ἡ μεγαλύτερα καύχησις γιά μᾶς».

Αὐτή τήν καύχηση εὐχόμεσθε, προσευχόμεσθε καί ἐλπίζουμε νά βιώνουν καί σήμερα τά χριστιανικά νιάτα.

Λάμπρος Κουμπούρας

Συνάντηση παλαιῶν οἰκοτρόφων

Κοιμηθέντες ἐν Κυρίῳ

Σάν ἐπίγειοι ἄγγελοι ἐξέχουσες προσωπικότητες τίς ὅποιες κάλεσε ὁ Κύριος ἀπό τή στρατευόμενη στή θρι-
αμβεύουσα Ἐκκλησία, μέ αἰθέριες ψυ-
χές διάβηκαν τό κατώφλι τῆς Ἀδελφό-
τητάς μας, διακόνησαν φανερώς καί ἀ-
φανῶς καί συνεχίζουν πλέον αὐτή τή
διακονία τους ψάλλοντας τόν Τρισάγιο
ὕμνο στόν θρόνο τοῦ Θεοῦ. Ἡ σύντομη
ἀναφορά στά πρόσωπά τους ἀποτελεῖ
ἕνα ἐλάχιστο μνημόσυνο γιά ὅσα προ-
σέφεραν στήν Ἀδελφότητα, καθώς ἡ ἱ-
στορία τοῦ καθενός συνέθεσε τήν ἱστο-
ρία της. Ἡ καταγραφή ἔγινε σύμφωνα
μέ τή σειρά πού ἐμφανίζεται ἡ νεκρολο-
γία τους στό περιοδικό καί ὄχι σύμφω-
να μέ τήν ἡμερομηνία κοίμησής τους.

Ἡ **Ζέζα Ἀντωνιάδου** (1948) δημι-
ούργησε τόν πρῶτο πυρήνα τῶν νεανί-
δων τῆς τότε Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ὁ **Κωνσταντῖνος Γεωργιάδης** (1957)
διετέλεσε ἐπί σειρά ἐτῶν πρόεδρος καί
διδάσκαλος τῆς Ἀδελφότητας. Δύο ἀ-
πό τά μεγάλα ἔργα πού ἐπitéλεσε ἦταν
ἡ ἵδρυση παραρτημάτων τῆς Ἀδελφό-

τητας καί ἡ ἐπέκταση τοῦ φοιτητικοῦ
οἰκοτροφείου της.

Τό ζεῦγος **Δημήτριος** (1968) καί
Ἄννα Δημητρούλη (1970) ὁραματίστη-
καν ἕνα κέντρο γιά τούς νέους τῆς Ἀ-
δελφότητας σέ κεντρικό σημεῖο τῆς πό-
λης. Μετά τήν ἀναχώρησή τους γιά τήν
οὐράνια κατοικία, δώρισαν στή νεότη-
τα τήν ἐπίγεια, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πέλοπος
2. Ἐκεῖ οἰκοδομήθηκε τό γνωστό μας
«Δημητρούλειο».

Πρόεδροι τῆς Ἀδελφότητας διετέ-
λεσαν καί οἱ **Ἰγνάτιος Γιαζιτζῆς** καί
Βασίλειος Σύρμος (1969). Ἡ πολύ-
πλευρη δραστηριότητά τους τούς κατέ-
στησε ἀξιαγάπητους σέ ὅλους ὅσοι
τούς γνώρισαν.

Ἡ **Ροδονίκη Παυλίδου** (1986) ἦ-
ταν ἀπό τίς πρῶτες κυκλάρχισσες τῆς
Ἀδελφότητας. Ἐπειδή γνώριζε καλά
τήν τουρκική γλῶσσα, δίδασκε καί σέ
Κύκλους Μελέτης ἀγ. Γραφῆς γιά τουρ-
κόφωνες γυναῖκες στήν πόλη τῆς Θεσ-
σαλονίκης.

Στή σύντομη ζωή της ἡ **Ἀγγελική**

π. Ἀναστάσιος
Θεολόγου

Βασίλειος
Μανάδης

Ἀγγελική
Σαββοπούλου

Νίνα
Τσακλίδου

π. Χριστοφόρος
Καλύβας

Χρήστος
Τριανταφύλλου

Γεώργιος
Δημητριάδης

Δήμος
Ματσκίδης

Σαββοπούλου (1989) μαθήτευσε μέ δίψα καί ἐπιμέλεια στά ἀγιογραφικά μαθήματα τῆς «Ἀπολυτρώσεως» καί ἀξιώθηκε νά ὑπηρετήσῃ τόν Κύριο μέ αὐταπάρνηση καί ἱεραποστολικό ζῆλο, στό ἔργο τῶν μαθητικῶν Ὁμάδων καί τῶν Κύκλων Μελέτης ἀγίας Γραφῆς.

Ἀπολογητής μεγάλος, δεινός ἀρθρογράφος μά προπαντός ἓνας μάρτυρας πού μέ ὑπομονή καί καρτερία σήκωνε τόν σταυρό τῆς ἀσθενείας του ἐπί ἔντεκα ὁλόκληρα χρόνια ἦταν ὁ **Βασίλειος Μανάδης**. Τόν Φεβρουάριο τοῦ 1990, σέ ἡλικία μόλις 36 ἐτῶν, ἐκτοξεύθηκε στά ὕψη τοῦ οὐρανοῦ καί εἰσέδυσσε στόν χώρο τῆς αἰωνιότητος γιά νά συναντηθεῖ μέ τόν Κύριο πού τόσο ποθοῦσε.

«Τρυφερό μαχητή» ἀποκαλοῦσαν τόν **π. Χριστοφόρο Καλύβα** (1992) ὅσοι τόν ἔζησαν ἀπό κοντά. Ἀμέτρητα ἄρθρα φιλοξένησε τό περιοδικό μας ἀπό τήν πένα του.

Ἀγαπητός συνεργάτης τῆς Ἀδελφότητος ὑπῆρξε καί ὁ Μητροπολίτης Ἱεραπόλεως **Γερμανός Πολυζωίδης** (1994). Διακόνησε τήν ὀρθόδοξη διασπορά τῆς Ἀμερικῆς. Μέ ἐνδιαφέρον παρακολουθοῦσε τήν ἔκδοση τοῦ πε-

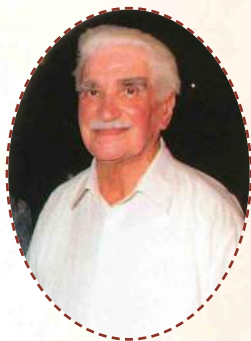
ριοδικοῦ μας καί φρόντιζε γιά τή διάδοσή του.

Ἡ τρυφερότητα τῆς γυναικείας καρδιάς καί ἡ ἀνδρεία τοῦ γενναίου ἀνδρός κατοικοῦσαν στήν ψυχή τῆς **Νίνας Τσακλίδου** (1997). Συνδέθηκε μέ τίς χριστιανικές νεανικές Ὁμάδες ἀπό τή νεότητά της. Τό περιοδικό μας φιλοξένοῦσε ἄρθρα καί ποιήματά της μέ τήν ὑπογραφή «Κισσός».

Ὁ **π. Ἀναστάσιος Θεολόγου** (1998) μιλοῦσε λίγο μέ τά λόγια καί περισσότερο μέ τήν ἱλαρή, ὁσιακή μορφή του. Στήριξε, καλλιέργησε, παρηγόρησε τόν λαό τοῦ Θεοῦ μέ τό μυστήριο τῆς Ἐξομολόγησης.

Ἡ ἀγάπη γιά τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας κατέστησε τό σπίτι τῆς **Δέσποινας Ἀσλανίδου** (2001) πνευματικό κέντρο ἢ καλύτερα ἓνα μετόχι καί παράρτημα τῶν ἱεραποστολικῶν καί μοναχικῶν Ἀδελφοτήτων. Εἶναι ἡ μητέρα τοῦ «ἱεραποστόλου τῆς Μαύρης Ἠπείρου» ἱερομονάχου Κοσμᾶ τοῦ Γρηγοριάτη.

Ἀνελλιπής ἀκροατής τῶν κηρυγμάτων τῆς Ἀδελφότητος ὁ **Γεώργιος Ἀσημῆς** (2001). Συνεργάτης ἀπό τούς λίγους, διετέλεσε καί μέλος τοῦ Δ.Σ. Πρῶθυμη καί ζωντανή ἡ παρουσία του στίς

Γεώργιος
Ἀσημῆς

Σεραφεῖμ
Σεραφειμίδης

Γεώργιος
Πιλιάκης

Γεώργιος
Ἰντζέπελης

ιεραποστολικές ἐξορμήσεις καί στό φι-
λανθρωπικό ἔργο ἀλλά καί στίς ἐκδη-
λώσεις πού γίνονταν στήν αἵθουσά μας.

Στόν **Γεώργιο Πιλιάκη** (2003) ται-
ριάζει τό τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου: «Τί-
ποτε δέν ἀποτελεῖ τόσο σπουδαῖο γνώ-
ρισμα τοῦ πιστοῦ πού ἀγαπᾷ τόν Χρι-
στό, ὅσο τό νά φροντίζει γιά τοὺς ἀδελ-
φούς του καί νά καταβάλλει κάθε προσ-
πάθεια γιά τή σωτηρία τους». Στή μα-
κροχρόνια ζωή του, πού συμπλήρωσε
τὴν ἐνάτη δεκαετία, παρουσίαζε ἐμφα-
νές αὐτό τό γνώρισμα. Δέν πρόσφερε
ἀπλῶς βοήθεια στά ἔργα τοῦ Θεοῦ. Διέ-
θετε σ' αὐτά ὅλον τόν ἑαυτό του, τίς
γνωριμίες, τίς ἱκανότητες, τή σκέψη, τὴν
ἔγνοια, τό μεράκι του.

Γιά τόν **Σεραφεῖμ Σεραφειμίδη**
(2004), μᾶς κατέθεσε μέ ἀπλότητα σέ
συνέντευξη ἡ σύζυγός του Σωτηρία. Συ-
χνά ἀργοῦσε νά ἐπιστρέψει στό σπίτι ὁ
κ. Σεραφειμίδης, καθὼς πρόθυμα καί
ἀκούραστα ἀφοσιωνόταν σέ κάθε δια-
κονία τῆς Ἀδελφότητος.

Ψυχὴ φιλόθεη ἡ **Μαρία Σάκκου**
(2006), ἀδελφή τοῦ διδασκάλου μας
Στεργίου. Ἀσκητική μέ ἔφεση στήν ἀ-
γρυπνία, τή νηστεία, τὴν προσευχή, τή
μελέτη τῆς ἁγ. Γραφῆς καί τοῦ Συναξα-

ριστῆ. Ὅσιακά φιλακόλουθη καί στενά
δεμένη μέ τὴ μυστηριακὴ ζωὴ διακονοῦ-
σε μέ ἱερότητα τοὺς Κατασκηνωτές τῆς
Ἀδελφότητος στὸν Ζιάκα Γρεβενῶν.

Ἡ καρδιά τοῦ **Ἀλέξανδρου Γούδα**
(2012), Ταξίαρχου τοῦ Ε.Σ., τακτικοῦ
ἀκροατῆ καί εὐεργέτη τῆς Ἀπολύτρω-
σης, πυρπολοῦνταν ἀπὸ δύο μεγάλα ἰ-
δανικά, τόν Χριστό καί τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ π. **Θεόφιλος Ζησόπουλος** (2013)
ἦταν ἀπὸ τοὺς πρῶτους τρόφιμους τοῦ
οἰκοτροφείου ἀρρένων τῆς Ἀποστολι-
κῆς Διακονίας. Τὴν ἵδρυση τῆς Ἀδελφό-
τητος «Ἁγία Λυδία», τό περιοδικό «Λυ-
δία», τὸν ὁμώνυμο ραδιοφωνικὸ σταθ-
μὸ καί τὸν τηλεοπτικὸ σταθμὸ 4Ε τά
ὀφείλουμε στὸν π. Θεόφιλο.

Ἡλίας **Νικολαΐδης** (2014). Μία εὐ-
γενέστατη καί καλοσυνάτη ψυχὴ πού
ᾤφησε στό πέρασμά της ἀποχρώσεις
τῆς ἀληθινῆς πνευματικῆς ζωῆς. Πάντα
πρόθυμος καί ἐξυπηρετικὸς διακονοῦσε
σέ ὅλους τοὺς τομεῖς, παρόλες τίς ὑπο-
χρεώσεις τῆς ὑπερπολύτεκνης οἰκογέ-
νειάς του. Ἐφυγε γιά τὸν οὐρανὸ δεί-
χνοντας ἰώβεια ὑπομονή στὴ δοκιμασία
τῆς ἀσθένειάς του.

Ὁ π. **Συμεὼν Κραγιόπουλος** (2015)
ὠπῆρξε ἀπὸ τοὺς πρῶτους οἰκοτρόφους

τῆς Ἀδελφότητας. Ἐγίνε ἱερέας μετά τό πέρας τῶν σπουδῶν του καί ἐπί σειρά δεκαετιῶν κήρυττε τόν θεῖο λόγο καί ἱεουργοῦσε στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων τό μυστήριον τῆς Ἐξομολόγησις στό ὀρμητήριό του, τό Ἱερόν Ἡσυχαστήριον Ἀγ. Τριάδος Πανοράματος.

Ὁ «Ἱατρός τῆς Ἀγάπης» **Νικόλαος Μαρμόγλου** (2016) γνώρισε τήν Ἀδελφότητα στά φοιτητικά του χρόνια παρακολουθώντας ἀνελλιπῶς τά κηρύγματα. Ὁργάνωσε τό Τμήμα Αἱμοδοσίας τῆς Ἀδελφότητος καί συμπαραστάθηκε σέ ἑκατοντάδες ἀσθενεῖς.

Ὁ βίος τοῦ πρωτοπρεσβύτερου π. **Ἀθανασίου Μπελαντώνα** (2017) ἦταν σημαδεμένος ἀπό τή θεία χάρι ἀπό τῆς γεννήσεως ἕως καί τῆς κοιμήσεώς του. Διετέλεσε πνευματικός καί συχνά λειτουργός τῆς Ἀδελφότητος.

Τελευταῖος στή χορεία τῶν κεκοιμημένων τῆς Ἀδελφότητάς μας ἦταν ὁ κύριος **Ἀπόστολος Γαϊτανδζόγλου** (2018), ἡ ψυχή τοῦ περιοδικοῦ τῆς. Σέ συνέντευξη πού μᾶς κατέθεσε τόν ἀκούσαμε νά λέει τά ἑξῆς: «Γιά νά διακονήσεις σέ αὐτό τό ἔργο, πρέπει ἡ καρδιά σου νά γράφει "Ἀπολύτρωσις"».

Αὕτή ἡ μικρή ἀναφορά εὐγνωμοσύνης σέ ὅσους διακόνησαν τήν Ἀδελφότητά μας εἶναι ἓνα μικρό μνημόσυνο τῶν ὅσων θεάρεστα ἔπραξαν καί ἄφησαν ὡς ἁγία πα-

ρακαταθήκη σέ ἐμᾶς τούς νεώτερους. Παραλείψαμε βέβαια, πολλές ἐξέχουσες προσωπικότητες, ἀνθρώπους πού συνέβαλαν μέ τόν τρόπο του ὁ καθένας στή ζωή τῆς Ἀδελφότητος: Χρῆστος Τριανταφύλλου, Θεοφύλακτος (κατόπιν μοναχός Θεόφιλος) Μολυβδᾶς, Γεώργιος Δημητριάδης, Κυριάκος Τοψῆς, Σάββας Καρεμφυλλίδης, ὁ προσφάτως κοιμηθεῖς φλογερός θεολόγος **Δῆμος Μασκίδης** καί πολλοί ἄλλοι, ἀγαπητοί καί πολύτιμοι. Ὅλων τά ὀνόματα εἴμαστε βέβαιοι εἶναι γραμμένα στά δίπτυχα τοῦ οὐρανοῦ προσμένοντας καί ἐμᾶς νά βρεθοῦμε ὅλοι μαζί τους, στήν οὐράνια καί ἀτελεύτητη παραδεισένια ζωή.

Ναί ἐκεῖ, ναί ἐκεῖ, θέλομεν ποτέ συναντηθῆ, ὦ Πατρίς οὐράνια, τρισευδαίμων καί τρισποθητή. Χριστός Ἀνέστη!

Πασχάλης Γλώσσης

Διεκπεραίωση περιοδικοῦ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
 ΠΕΛΟΠΟΣ 7
 54633 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ